

VUOSIKERTOMUS 1996

STOCKMANN

TOIMINTAKERTOMUS 135. TOIMINTAVUODELTA

SISÄLTÖ

Stockmann

Stockmannin perusarvot	1
Stockmann vuonna 1996	2
Kaupallisten yksiköiden esittely 1.4.1997	3
Toimitusjohtajan katsaus	4

Toimialat

Tavaratalojen ryhmä	6
Kanta-asiakkuus	12
Autokaupan ryhmä	14
Hobby Hall	18
Sesto	20
Seppälä	22
Akateeminen Kirjakauppa	24

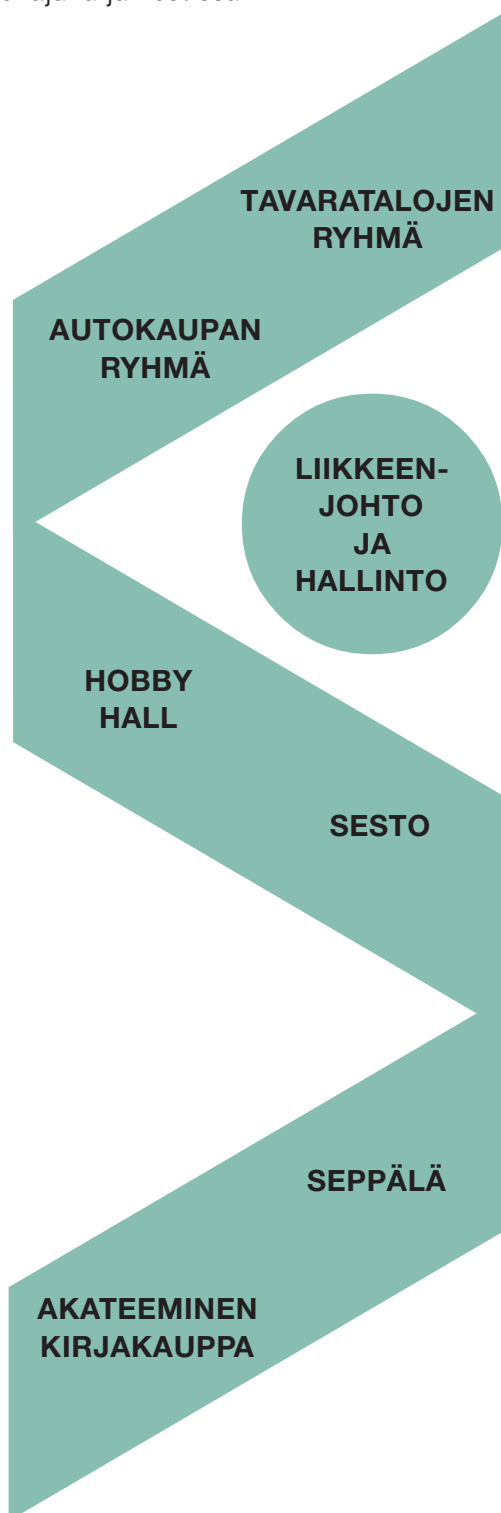
Tilinpäätös 31.12.1996

Hallituksen toimintakertomus	26
Stockmannin tuloslaskelma (konserni)	31
Stockmannin tase (konserni)	32
Stockmannin rahoituslaskelma (konserni)	34
OY Stockmann AB tuloslaskelma (emoyhtiö)	35
OY Stockmann AB tase (emoyhtiö)	36
OY Stockmann AB rahoituslaskelma (emoyhtiö)	38
Tilinpäätöksen liitetiedot	39
Osakepääoma ja osakkeet	48
Osakkeenomistajat	49
Osakegraafit	50
Tunnuslukuja ja osakekohtaisia tietoja	51
Laskentakaavat	52
Emoyhtiön voitonjakoehdotus	53
Tilintarkastuskertomus	54
Tietoja osakkeenomistajille	55
Hallitus, yhtiön johto ja tilintarkastajat	56
Osoitteet	58

Ilmaisulla Stockmann tai yhtiö tarkoitetaan OY Stockmann AB:ta emoyhtiönä sekä kaikkia niitä yhtiöitä, joista sen välitön tai välillinen omistus on yli 50 %.

Stockmannin kanta-asiakas-ohjelma on kaikkien aikojen menestyksekkäin asiakkaiden ostoetuja tarjoava ohjelma Suomessa. Stockmannin kanta-asiakaskortti täytti vuonna 1996 kymmenen vuotta.

Stockmann on vuonna 1862 perustettu suomalainen vähittäiskauppaa harjoittava pörssiyhtiö. Osakkeenomistajia on nyt noin 11 000. Asiakkaiden tyytyväisyys on Stockmannin kaupankäynnin keskeinen tavoite kaikilla sen toimialoilla. Stockmannin kuusi kaupallista yksikköä ovat Tavaratalojen ryhmä, Autokaupan ryhmä, postimyyniin erikoistunut Hobby Hall, päivittäistavarakauppaa harjoittava Sesto, vaatekaupan myymäläketju Seppälä ja Akateeminen Kirjakauppa. Stockmann toimii Suomessa, Venäjällä ja Eestissä.

Stockmannin perusarvot

TULOSHAKUISUUS

Harjoitamme liiketoimintaa rahan ansaitsemiseksi; kaiken toiminnan tulee tukea tätä päämäärää. Menestyminen tuloksenteossa merkitsee osakkeenomistajille sijoituksen tuottavuutta, yritykselle liikkumavapautta ja riskinotto kykyä sekä antaa yhteisiin päämääriin sitoutuneille hyvälle ihmisille arvostetun työn ja mahdollisuuden kehittyä.

ASIAKASLÄHTÖISYYS

Ansaitsemme rahaa vain tuottamalla asiakkaan näkökulmasta todellisia ja kilpailijoita parempia etuja, jotka kokonaisuutena johtavat korkeaan asiakastyytyväisyyteen ja kiinteisiin asiakassuhteisiin. Kilpailukykyinen hinnoittelu, luotettava laatu ja hyvä asiakaspalvelu ovat keskeisiä edellytyksiä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

TEHOKKUUS

Toimimalla kilpailijoita paremmin kasvatamme myyntiä ja saavutamme korkean kustannustehokkuuden sekä hyvän pääoman käytön tehokkuuden.

SITOUTUMINEN

Menestymme ymmärtämällä kaikissa toiminnoissa Stockmannin yhteisten ja oman yksikön menestystekijöiden merkityksen ja sitoutumalla yhteisiin tavoitteisiin.

IHMISTEN ARVOSTUS

Arvostamme ihmisten kykyä sitoutua, ottaa hallittuja riskejä ja saada aikaan tulosta. Palkitsemme onnistumisen.

Stockmann vuonna 1996

AVAINLUKUJA

		1992	1993	1994	1995	1996
Myynti	Mmk	3 939,5	4 463,8	5 486,1	6 249,1	7 420,2
Liikevaihto	Mmk	3 282,1	3 712,6	4 556,6	5 213,8	6 164,5
Henkilöstökulut	Mmk	568,2	620,2	656,6	762,8	850,2
Henkilöstökulut liikevaihdosta	%	17,3	16,7	14,4	14,6	13,8
Käyttökate	Mmk	177,1	192,1	302,1	340,4	403,8
Toiminnallinen tulos ¹⁾	Mmk	147,2	160,2	246,9	280,3	315,9
Investoinnit	Mmk	144,7	185,2	132,9	273,7	333,2
Investoinnit liikevaihdosta	%	4,4	5,0	2,9	5,2	5,4
Taseen loppusumma	Mmk	2 624,1	2 657,6	2 899,7	3 176,2	3 645,9
Osakepääoma	Mmk	188,4	192,2	288,3	288,3	288,6
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	Mmk	1 504,9	2 397,5	3 390,3	3 446,2	4 009,6
Osingot	Mmk	47,1	57,7	86,5	100,9	108,2*
Osinko osaketta kohti, osakeantikorjattu	mk	3,33	4,00	6,00	7,00	7,50*
Tulos osaketta kohti, osakeantikorjattu	mk	8,53	8,01	12,58	13,95	14,94**
Omavaraisuusaste I	%	65,5	67,1	65,7	63,6	58,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,5	9,2	12,7	13,2	13,3

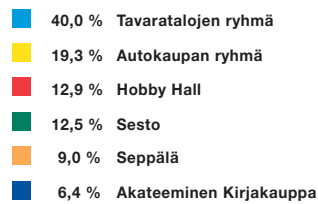
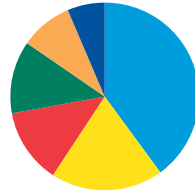
¹⁾ Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja

* Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

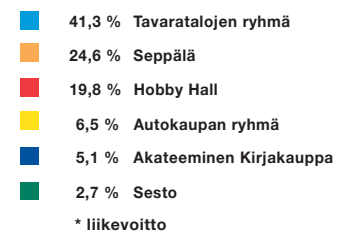
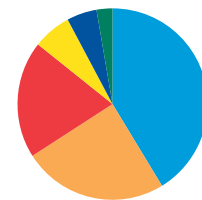
** Huomioitu optiolainan laimennusvaikutus

MYYNIN JA TULOKSEN JAKAUTUMINEN

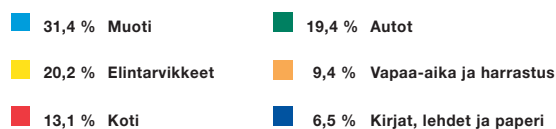
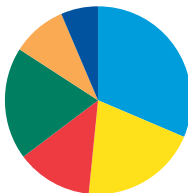
Myynti yksiköittäin

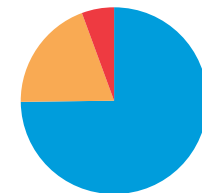
Kaupallisen tuloksen jakautuminen*

Myynti tuotealueittain

Tuloksen lähteet

Kaupallisten yksiköiden esittely 1.4.1997

Yksiköt	Palvelut	Toimipaikat	Osuus Stockmannin myynnistä 1996
TAVARATALOJEN RYHMÄ Hannu Penttilä	Tarjoaa asiantuntevaa ja hyvää palvelua sekä laajan tuotevalikoiman kilpailukyysisin hinnoin.	5 tavarataloa kotimaassa Tavaratalo Tallinnassa 5 erikoisliikettä Moskovassa ja Pietarissa	2 955 milj. mk 40 %
AUTOKAUPAN RYHMÄ Aarno Pohtola	Tarjoaa laajan merkki- ja mallivalikoiman korkealuokkaisia autoja. Luotettavan laadun ja asiakaspalvelun merkitys korostuu huolto- ja varaosapalveluissa.	Ford-, Nissan-, Chrysler-, Jeep-, Volkswagen-, Audi- ja Seat-myyntiä sekä laaja vaihtoautovalikoima pääkaupunkiseudulla 7 toimipisteessä Ford-myyntiä Turussa	1 430 milj. mk 19 %
HOBBY HALL Veikko Syvänen	Tarjoaa nopean ja vaivattoman vaihtoehdon ostaa vaatteita ja kodin tuotteita edullisesti.	Suomen suurin postimyyntiyritys 2 myymälää pääkaupunkiseudulla Eestin suurin postimyyntiyritys 1 myymälä Tallinnassa	954 milj. mk 13 %
SESTO Lasse Lehtinen	Tarjoaa hyviä ja edullisia päivittäis- ja käyttötavaroita.	13 päivittäistavarakauppaa pääkaupunkiseudulla 4 Etujätti-automarkettia Vantaalla, Espoossa, Turussa ja Tampereella	929 milj. mk 13 %
SEPPÄLÄ Marjatta Björn	Myy nuorekkaita vaatteita ja kosmetiikkaa edullisin hinnoin.	Noin 90 vaatemyymälää Suomessa Myymälä Tallinnassa	670 milj. mk 9 %
AKATEEMINEN KIRJAKAUPPA Doris Stockmann	Tarjoaa laajat valikoimat kirjoja ja lehtiä sekä tietokone- ja paperialan tuotteita.	10 kirjakauppaa Suomen yliopisto- ja korkeakoulu-kaupungeissa	476 milj. mk 6 %

Toimitusjohtajan katsaus

Tänä vuonna 135 vuoden ikään ehtinyt Stockmann elää vahvan kasvun aikaa. Yhtiön myynti on neljän viime vuoden aikana kivunnut vuosittain uudelle miljardiluvulle, viime vuonna 7,4 miljardiin markkaan. Kuluva vuosikaan ei tule tässä suhteessa muodostumaan poikkeukseksi.

Eri yksiköiden kehitys kuvataan hallituksen toimintakertomuksessa ja yksityiskohtaisesti toimialakatsauksissa. Haluan tässä yhteydessä vain todeta olevani hyvin tyytyväinen kaikkien yksiköidemme kehitykseen. Tämä koskee myös niitä yksiköitä, joiden tulokset eivät voimakkaiden uusperustanta- ja markkinointipanostusten vuoksi voineet tällä kertaa kasvaa. Monista ilonaiheista mainitsen Tavaratalojen ryhmän onnistuneen tervehdyttämisen Venäjällä.

Viime vuoden myynnin kasvu oli 18,7 prosenttia eli 1 171 miljoonaa markkaa. Puolet siitä tuli uusista yksiköistä. Toisen puoli oli seurausta aktiivisesta myyntitoiminnasta, mikä merkitsee taas kerran sitä, että vertailukelpoinen kasvuvauhti oli kaksinkertainen omaan toimialaamme verrattuna.

Kasvu ei tule itsestään

Olemme kokeneet markkinaosuuksien voittamisen strategisesti tärkeänä sekä 1990-luvun alun laman että erityisesti alkaneen nousun aikana. Voimme tuntea ansaittua tyytyväisyyttä onnistuttuamme taas kerran tässä tavoitteessa.

Ilmaiseksi emme tietenkään ole voineet kasvua saavuttaa. Jatkuva panostus myynnin kasvuun on näkynyt myyntikateprosentin heikkenemisenä, kasvavina markkinointikustannuksina ja suurempina poistoina. Rahaa on sitoutunut käyttöpääomaan aikaisempaa enemmän, ja osittain tästä syystä nettorahoitustuottomme ovat pienentyneet. Kun vielä kasvumme viime vuosina on suuntautunut voimakkaimmin sellaisille liiketoiminnan alueille, joilla myyntikateprosentti on

keskimääräistä alhaisempi, voisi olettaa että kannattavuutemme kasvu olisi ollut vaatimatonta suhteessa myynnin kasvuun. Näin ei kuitenkaan ole ollut.

Stockmannin liikkeenjohdolle on silti ollut suhteellista kannattavuutta tärkeämpää, että olemme onnistuneet kasvun lisäksi vuoden perään ansaitsemaan enemmän rahaa ja - poistojenkin jälkeen - parantamaan markkamääräistä tulostamme. Samanaikaisesti sijoitetun pääoman tuotto on kasvanut ja vakavaraisuutemme pysynyt korkeana.

Viime vuosi ei näissäkään suhteissa muodostunut poikkeukseksi. Toiminnallinen tulos kasvoi 35,6 miljoonaa markkaa 315,9 miljoonaan markkaan eli 12,7 prosenttia.

Tulevaisuuden menestys on ensin tehtävä

Ilman uskoa liikeideoihimme ja näyttöä niiden toimivuudesta ei toteutunut panostus kasvuun olisi ollut mahdollinen. Viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana ovat yhtiön kehittämiseksi tehdyt investoinnit olleet suuruusluokaltaan 2 200 miljoonaa markkaa. Niistä runsas neljännes - 600 miljoonaa markkaa - on investoitu kahden viime vuoden aikana. Käyttöpääoma on kasvanut lähes 700 miljoonaa markkaa. Osinkoja ja veroja on maksettu yhteensä runsaat 900 miljoonaa markkaa. Kassavirran kannalta tarkasteltuna rahaa on mennyt yhteensä 3 800 miljoonaa markkaa. Kun vastaavana aikana tuotot olivat 2 900 miljoonaa markkaa, on kassavirta ollut näiden lukujen erotuksen eli 900 miljoonan markan verran negatiivinen. Karkeasti ottaen puolet tästä on voitu rahoittaa yhtiön omin varoin. Toisen puolen rahoitukseen on tarvittu ulkopuolista rahaa.

tien taloudellinen lisäarvo on siksi aluksi vain luotu kasvu- ja tulospotentiaali. Tästä hyvä esimerkki ovat tavaratalojen laajennukset ja uudet myymälät, joiden vaikutukset heijastuvat pitkälle tulevaisuuteen. Toinen esimerkki tällaisesta kasvupotentiaalista ovat sadat tuhannet uudet kanta-asiakkaat, jotka kymmenen vuotta sitten alkanut tavaratalojen kanta-asiakaskampanja on tuonut. Myös panostukset henkilöstön osaamiseen, sitoutumiseen ja voitonrahoitukseen ovat tärkeitä osa siitä monien eri tekijöiden yhteisvaikutuksesta, joka ratkaisee sen, miten Stockmann menestyy tulevaisuudessa.

Tulevaisuuden näkymät myönteisiä

Talouden kehitys näyttää jatkuvan maassamme suotuisana lähivuosina, mikä myös heijastuu myönteisesti kaupankäynnin yleisiin edellytyksiin. Meillä on hyvät edellytykset saada rakentamamme kasvupotentiaalin turvin osamme tästä myönteisestä kehityksestä. Silti on hyvä tulevaisuutta ajatellessa muistaa, että monet kansantaloutemme ongelmat ovat yhä ratkaisematta.

Päätän katsaukseni perinteeksi muodostuneella tavalla vakuuttamalla, että pystymme tänäkin vuonna tekemään kohtuullisen hyvän tuloksen.

Helsingissä 12. helmikuuta 1997

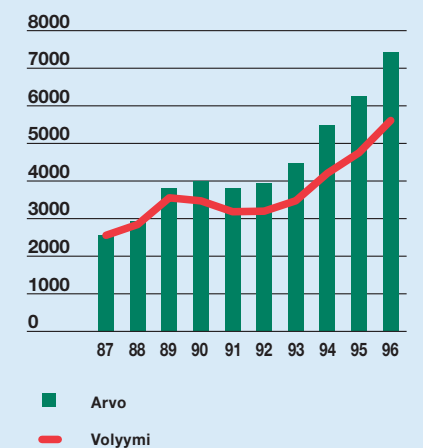
Ari Heiniö
toimitusjohtaja

Stockmannin myynnin arvon kehitys 1995/1996		Muutos %
Stockmann yhteensä	18,7	
Tavaratalojen ryhmä Suomessa	9,1	
Autokaupan ryhmä	43,5	
Hobby Hall	17,4	
Sesto	29,9	
Seppälä	9,4	
Akateeminen Kirjakauppa	6,9	

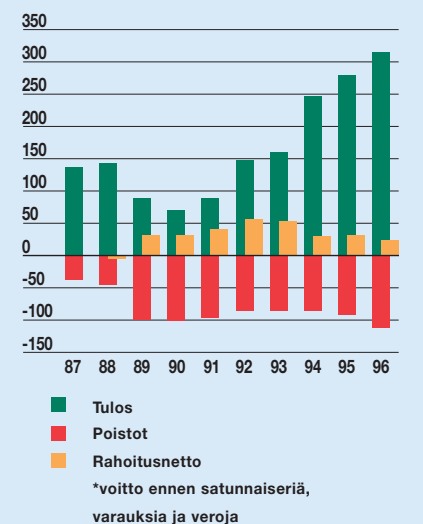
Vähittäiskaupan myynnin arvon kehitys ilman arvonlisäveroja Suomessa* 1995/1996		Muutos %
Vähittäiskauppa	4,8	
Tavaratalokauppa	4,2	
Moottoriajoneuvot, varaosat	13,1	
Kodinkoneet ja sisustus- tarvikkeet	6,8	
Päivittäistavara- kauppa	0,0	
Tekstiili- ja vaatetuskauppa	1,7	
Kirja- ja toimistotarvikemyynti	1,3	

* lähde Tilastokeskus

Myynti 1987-1996, Mmk

Toiminnallinen tulos* 1987-1996, Mmk

*voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja

"Lämpimät kiitokseni osakkeenomistajillemme, asiakkaillemme, yhteistyökumppaneillemme sekä kaikille hyvälle stockmannilaisille heidän myötävaikutuksensa yhtiön hyvään tulokseen."

Stockmann vahvassa kasvussa

Kasvupotentiaali on taloudellinen lisäarvo

Vaikka rahaa siis on käytetty enemmän kuin on ansaittu, ei sitä kuitenkaan ole hukattu minnekään. Päinvastoin. Olemme rakentaneet tulevaisuuden ansaintamahdollisuuksia, tulevaisuuden kassavirtaa. Kaikki markkinointipanostukset ja investoinnit yhtiölle tuotettu lisäarvo ei tietenkään näy heti tuloslaskelman viimeisellä rivillä. Panostusten ja investoin-

Tavaratalojen ryhmä

Stockmannin tavaratalot Helsingin keskustassa ja Itäkeskuksessa, Tapiolassa, Tampereella ja Turussa tarjoavat asian-tuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima hyviä tuotteita kilpailukykyisin hinnoin. Ulkomaan toimintoihin kuuluu huhtikuussa 1996 avattu Tallinnan tavaratalo sekä neljä myymälää Moskovassa ja yksi Pietarissa.

Amerikkalaisesta unelmasta tuli totta, kun NEW YORK STORIES jatkoi Stockmannin maakampanjoiden menestystä.

NEW BASICS

Tavaratalojen ryhmä		1996	1995	1994
Myynti	milj. mk	2 955,0	2 661,8	2 479,4
Osuus Stockmannin myynnistä	%	39,8	42,6	45,2
Käyttökate	milj. mk	172,2	119,2	110,0
Liikevoitto	milj. mk	118,7	70,7	67,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	18,0	11,8	11,1
Investoinnit	milj. mk	82,1	93,6	59,8
Henkilöstö 31.12.		4 058	3 903	3 602

New Basics -vaatteiden, vapaa-ajan kenkien ja asusteiden vaikutteet tulevat amerikkalaisesta vapaa-ajanhenkisestä pukeutumisesta. Vaatteet ovat rentoja ja ne muodostavat helposti yhdisteltäviä kokonaisuuksia. Stockmannin uusi tuotemerkki lanseerattiin NEW YORK STORIES:in yhteydessä.

Tavaratalojen ryhmän myynti kasvoi ja tulos parani merkittävästi vuoden 1996 aikana. Arvonlisäverollinen myynti oli 2 955,0 miljoonaa markkaa. Liikevaihto oli 2 455,9 miljoonaa markkaa eli 10,6 prosenttia edellisvuotista suurempi. Kotimaan tavarataloissa liikevaihto kasvoi 167,2 miljoonaa markkaa eli 8,6 prosenttia. Ulkomaan toimintojen liikevaihto kasvoi 68,4 miljoonaa markkaa eli 24,4 prosenttia.

Kotimaan kasvu on vertailukelpoinen edellisvuoteen, mutta ulkomaan toimintojen liikevaihdon kasvu on kokonaan Tallinnassa huhtikuussa avatun tavaratalon myynnin ansiota. Venäjän myymälöiden kokonaismyynti jäi voimakkaiden tervehdyttämistoimien johdosta hieman alle edellisen vuoden.

Myynnin voimakkaan kasvun ja tehokkaan kustannushallinnan seurauksena tavaratalojen ryhmän käyttökate ja liikevoitto paranivat merkittävästi. Tulos on selvästi tavaratalotoiminnan paras kautta aikojen. Huomattava osa tulosparannuksesta saatiin aikaan ulkomaan toimintojen tervehdyttämisohjelmalla, jonka läpiviennin seurauksena ulkomaan toimintojen edellisen vuoden tappiollinen käyttökate nousi selvästi positiiviseksi.

Paras tulos kautta aikojen

Muutosten vuosi

Tavaratalojen ryhmän johto-organisaatio uudistettiin maaliskuussa. Tavoitteena on toimia entistä tiiviimmin tavarataloketjuna, jota tukevat tehokkaasti hoidettu ostotoiminta, markkinointi ja hallinto. Kotimaan viiden tavaratalon organisaatiot keskitettiin yhteisen myyntijohdon alaisuuteen. Kevään aikana toteutettiin organisaatiouudistukset myös kaikissa kotimaan tavarataloissa tavoitteena kokonaisuuksien tehokkaampi hallinta, keskeisten liiketoimintaprosessien parempi ymmärtäminen ja tätä kautta parempi asiakaspalvelu.

Tavaratalojen ja Seston elintarvikehankinnan organisaatiot päätettiin yhdistää vuoden 1997 alusta lukien.

Ostoyhteistyö eurooppalaisten ACI-organisaatioon kuuluvien tavaratalojen

kanssa tiivistyi entisestään ja Stockmann perusti syksyllä yhdessä neljän muun tavarataloyrityksen kanssa EBO (European Brands Organization B.W.)-nimisen yhtiön Hollantiin huolehtimaan yhteisten mallistojen tuotekehittelystä ja ostamisesta.

Kotimaan tavaratalot menestyivät ja kannattivat

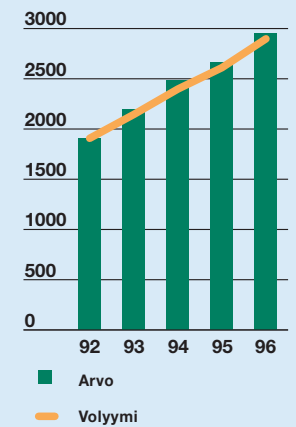
Kotimaan tavaratalojen arvonlisäverollinen myynti oli 2 542,4 miljoonaa markkaa, jossa kasvua oli 8,7 prosenttia. Asiakasmäärä nousi vajaat 5 prosenttia. Kaikki tavaratalot menestyivät käytettävissä olevien tietojen mukaan selvästi paikallisia kilpailijoitaan paremmin.

Tavarataloissa toimivien yhteistyöyritysten myynti kasvoi myös selvästi ja oli 182,0 miljoonaa markkaa.

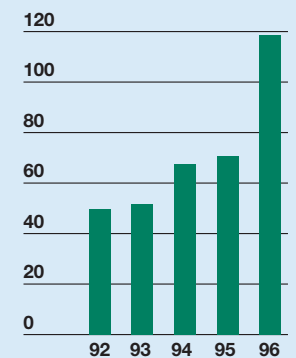
Kotimaan tavaratalojen myynti- ja käyttökateavoitteet ylittyivät merkittävästi huolimatta kilpailun voimakkaasta kiristymisestä kaikilla toimintapaikkakunnilla.

Kokonaisuudessaan hyvän myynninkehityksen joukosta erottuivat erityisesti seuraavat tavara-alueet: nuorisomuoti (+18 %), vapaa-ajan tuotteet (+15 %), kodin talous (+13 %), naisten muoti (+12 %), jalkineet (+11 %), urheilu (+11 %), kosmetiikka (+10 %) ja elintarvikkeet (+9 %).

Tavaratalojen ryhmän myynnin kehitys 1992-1996, Mmk

Tavaratalojen ryhmän liikevoiton kehitys 1992-1996, Mmk

Korkealaatuisia Donna Karan New York eli DKNY-tuotteita sai ensimmäisen kerran Suomesta NEW YORK STORIES-kampanjan yhteydessä.

Tapiolan tavaratalon herkuttiskin ruoat houkuttelevat ostoksille. Stockmannin oman herkkukeittion valmistamat ruoat ovat tuoreita ateriaita kiireiselle.

Tavaratalojen ryhmä

Tapiolan tavaratalon merkittävän laajennuksen mahdollistava asemakaava hyväksyttiin yksimielisesti Espoon kaupunginvaltuustossa joulukuussa. Laajennuksen toteutuessa aikataulun mukaisesti vuoden 1998 lopulla kasvaa tavaratalon myyntipinta-ala nykyisestä 6 700 neliömetristä noin 10 500 neliömetriin ja pakoitustilat lisääntyvät 135 paikalla, yhteensä 240 paikkaan. Samalla yhtiö investoi Espoon kaupungin kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti Sampokujan viihtyisyyden parantamiseen ja rakentaa uuden kevyen liikenteen sillan Meritullentien yli.

Itäkeskuksessa päästiin sopimukseen tavaratalon toisen kerroksen noin 1 000 neliömetrin suuruudesta laajentamisesta viereisiin vapautuviin tiloihin. Yhdessä Akateemisen Kirjakaupan kanssa toteutettava laajennus otetaan käyttöön loppukeväästä 1997.

Turun tavaratalon osalta päästiin sopimukseen, jonka mukaan Akateeminen Kirjakauppa muuttaa toisaalla Hansa-korttelissa vapautuviin tiloihin ja tavaratalo laajenee kirjakaupalta vapautuviin noin 800 neliömetrin tiloihin. Myös tämä laajennus toteutuu kevään ja kesän 1997 aikana.

Tampereen tavaratalon katutasossa saatettiin päätökseen kodin alueiden kalusteudistukset. Tavaratalon ensimmäisen

ja toisen kerroksen kalusteet on nyt lähes kokonaisuudessaan uudistettu.

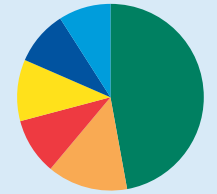
Vuoden aikana sovittiin Arctia Oy:n kanssa, että Helsingin tavaratalon maanalaiseen kerrokseen avattava ravintola sekä Itäkeskuksen, Tapiolan, Turun ja Tampereen asiakaskahviot siirtyvät Arctian hoitoon. Kahvioiden henkilöstö siirtyy Arctian palvelukseen vaiheittain.

Ulkomaan toiminnot uudelleen tulokuntoon

Ulkomaan toimintojen verollinen myynti oli 412,6 miljoonaa markkaa. Myynti kasvoi 24,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myynti Venäjällä pienehieman ja oli 286,6 miljoonaa markkaa. Tallinnan myynti yli nelinkertaistui ja oli 126,0 miljoonaa markkaa. Tallinnan myynti koostui vuoden kahden ensimmäisen kuukauden aikana alasajetusta Viru-keskuksen myymälän myynnistä, huhtikuussa avatun tavaratalon myynnistä sekä huhtikuussa Viru-keskuksessa uudelleen Seppälän nimellä avatun myymälän myynnistä.

Kahden edellisen vuoden aikana ulkomaantoimintoja vaivanneesta tappiokierteestä päästiin eroon vuoden 1996 aikana. Toiminnan kiinteitä kuluja saneerattiin voimakkaasti. Tämä merkitsi huomattavaa suomalaisen henkilöstön määrän vähentymistä Venäjällä sekä entistä tarkempaa kustannusten valvontaa kaikissa toiminnoissa. Vuoden kuluessa irtauduttiin sellaisista liiketoiminnan osaluista, joissa Stockmannin kilpailukyky ei ole ollut tyydyttävä. Pääoman käyttöä tehostettiin ja varaston kierto nopeutettiin kyettiin parantamaan.

Myynnin jakautuminen 1996

47 %	Helsinki
14 %	Ulkomaan toiminnot
11 %	Tapiola
10 %	Tampere
9 %	Turku
9 %	Itäkeskus

Myynti 1995-1996

Mmk	1996	1995	Muutos %
Helsinki	1 392,8	1 272,6	9,4
Tapiola	315,0	282,4	11,5
Itäkeskus	267,3	239,2	11,8
Tampere	288,8	278,8	3,6
Turku	278,4	256,3	8,6
Kotimaan toiminnot	2 542,4	2 329,3	9,1
Ulkomaan toiminnot	412,6	332,5	24,1
Tavaratalojen ryhmä	2 955,0	2 661,8	11,0

Tavaratalot investoivat tulevaisuuteen

Kaikissa kotimaan tavarataloissa toteutettiin tai suunniteltiin toiminnan tulevan kasvun turvaamiseksi huomattavia investointeja.

Helsingin tavaratalossa toteutettiin Forumin parkkihallin ja tavaratalon välisen tunnelin ja siihen liittyvien myymälätilojen rakennustyöt. Tunneli avattiin ja myymälätilat otettiin käyttöön maaliskuussa 1997. Tavaratalon myyntipinta-ala kasvoi 2 000 neliömetrillä ja nousi kaikkiaan 34 200 neliömetriin.

Vuoden aikana Helsingin tavaratalon seitsemännessä kerroksessa avattiin Kauneus & Kunto-maailma. Helsinki-Vantaan lentoaseman uuteen keskiterminaaliin avattiin lahjatavaramyymälä.

Tavarataloissa uskotaan kodin sisustuksen alueen kasvuun. Tärkeän yhteistyökumppanin Hackman Designor Oy:n Gluck-kannuperhe edustaa uutta taiteellista muotoilua.

Helsingin tavaratalossa kokeiltiin ensimmäistä kertaa hyvällä menestyksellä, miten Hullujen Päivien tavaratäydennykset voidaan tehdä suoraan kadulta, yhden yön aikana.

Tallinnan tavaratalo Liivalaia-kadun varrella avattiin huhtikuussa. Tallinnalaiset ovat ottaneet Stockmannin omakseen, mistä paras osoitus on kävijämäärien jatkuva kasvu ja myynnin myönteinen kehitys. Parkkipaikat, joita talolla on noin 200, ovat osoittautuneet yhdeksi ratkaisevista kilpailutekijöistä.

Vuoden merkittävin tapahtuma ulkomaan toiminnoissa oli Tallinnan tavaratalon onnistunut avaus huhtikuun alussa. Liivalaia-kadun varteen rakennettu moderni ja täysimittainen tavaratalo on merkittävimpiä ulkomaisia investointeja Eestissä. Tallinnalaiset ovat ottaneet Stockmannin omakseen, mistä paras osoitus on kävijämäärien jatkuva kasvu ja myynnin myönteinen kehitys.

Venäjällä myynti supistui 3,6 prosenttia edellisvuodesta. Tämä johtui kiristyneestä kilpailusta ja toteutetusta saneeraus- ja korjauksesta, jossa kannattamattomista tuoterivistä luovuttiin vuoden kuluessa. Myynnin kehitys oli monilla aloilla myönteinen ja muun muassa elintarvikkeiden kauppa kasvoi 10 prosenttia edellisvuodesta.

Liiketoimintamme on nyt selvästi aiempaa terveempää, myynnin kate on korkeampi ja vertailukelpoiset kiinteät kustannukset ovat yli 10 miljoonaa markkaa pienemmät kuin edellisvuonna. Vuosina 1994-95 tappiolle painunut käyttökate nousi selvästi positiiviseksi vuoden 1996 aikana.

Tallinnan tavaratalon avajaisissa 1.4.1996 nauhan leikkasi Tallinnan kaupunginjohtaja Jaak Tamm.

Tavaratalojen ryhmä

Helsingin kaupunginorkesteri konsertoi kaksi päivää Helsingin tavaratalon asiakkaille Argos-hallissa viime vuoden keväänä. Konsertit, joiden ohjelma perustui orkesterin Scandinavian Rhapsody -levyyn, olivat yleisömenestys.

Vaikka on oletettavaa, että kilpailu niin Venäjällä kuin Eestissäkin vastedes tiivistyy, on nykyinen ulkomaan toimintojen rakenne terve. Pidemmällä aikavälillä korostuu uusien liikepaikkojen tarve ennen muuta Venäjällä.

Markkinointi kasvatti asiakasvirtaa

Tavaratalojen asiakasvirran kasvua ylläpidettiin aktiivisella markkinoinnilla, johon myös panostettiin edellisvuotta enemmän. Uutena välineenä otettiin käyttöön TV-mainonta, joka Hullujen Päivien yhteydessä onnistui erinomaisesti. Tavaratalojen oma visuaalinen markkinointi vahvistui yhtenä tärkeimmistä markkinoinnin välineistä.

Vuoden pääkampanjana toteutettiin syksyllä NEW YORK STORIES, joka ajan-kohtaisuudellaan ja uudella sisällöllään houkutteli asiakkaita. Tunnetuimpia merkkejä olivat Calvin Klein, DKNY, Polo Sport, Dockers, Walt Disney ja Nike. Uutuutena esiteltiin rentoon naisten ja miesten kaupunkilaiseen elämäntyyliin sopivat New Basics -vaatteet, joita saa vain Stockmannilta. Tavaratalojen tunnelman takasivat hyvä ruoka ja musiikki.

Hullujen Päivien jo tavaksi muodostunut ennätysten rikkominen toistui jälleen kahdesti.

Kanta-asiakasmarkkinointi tuotti erin-

omaisia tuloksia. Kun helmikuussa 1996 kukitettiin jo 400 000 kanta-asiakas, voitiin vuoden lopussa kirjata peräti 468 000 kortinhaltijaa. Vahvaa uskollisuutta kuvaa korteilla rekisteröityjen ostojen volyymin kehitys. Kanta-asiakkaiden ostot ovat reilusti yli puolet kotimaan tavaratalojen koko myynnistä.

Ulkomaan toimintojen markkinoinnissa toteutettiin kaikki paikallisesti soveltuvat kotimaan kampanjat samoilla teemoilla myös Tallinnassa, Moskovassa ja Pietarissa. Stockmann Püsikliend-kanta-asiakaskortista tuli nopeasti valttikortti myös Tallinnassa.

Tavara-alue	Osuus kokonais- myynnistä	Muutos %
Miesten vaatus ja asusteet	10,3	4,7
Naisten vaatus ja asusteet	18,0	9,0
Lasten ja nuorten vaatus	6,7	11,5
Jalkineet	3,0	11,3
Kosmetiikka	4,5	9,6
Muuti yhteensä	42,6	8,5
Kodin sisustus, kankaat, käsityöt ja taloustavarat	11,9	9,9
Vapaa-aika ja liikunta	10,6	14,2
Elintarvikkeet	19,2	8,5
Kahviot ja eril. palvelut	2,1	3,8
Muut yhteensä	43,8	10,0
Ulkomaan toiminnot	13,7	24,1
Yhteensä	100,0	11,1

Stockmann paljasti korttinsa keväällä 1986

Stockmannilla oli ollut tiliasiakkaita jo useamman vuosikymmenen ajan, kun Stockmann-tavaratalot huhtikuussa 1986 ensimmäisenä Suomessa käynnistivät kanta-asiakaskampanjan, jonka tarkoituksena oli tuottaa merkittäviä lisäetuja tavarataloissa ja Akateemisessa Kirjakaupassa säännöllisesti asioiville asiakkaille. Uutta oli myös ensimmäisenä Suomessa käyttöön otettu käteiskortti. Kun uudet, kanta-asiakkaiden kortteihin liittyvät edut paljastettiin, oli tilikortin haltijoita 80 000. Kymmenessä vuodessa kanta-asiakkaiden määrä on yli viisinkertaistunut. Vuoden 1996 lopussa kanta-asiakkaita oli jo 468 000.

Ensimmäinen etu-vihko ilmestyi vuonna 1990. Silloin kanta-asiakkaan edut oli koottu kuponkivihkoon.

Parhaiden asiakkaiden haluttiin hyötyvän kanta-asiakkuudestaan enemmän kuin vain joustavin maksuehdoin. Stockmannin korteilla alkoi saada kuukausittain vaihtuvia, ajankohtaisia tuote-etuja, joiden määrä on kasvanut vuosi vuodelta. Tuntuvia etuja annetaan vain korttia näyttämällä, mutta kortinhaltijaksi pääsee ilman ostokynnystä tai pisteiden keruuta - käynti tavaratalon kanta-asiakaspalvelussa riittää!

Säännölliset tuote-edut ja satunnaiset yllätyset edut kiinnostivat alusta asti. Helmikuussa 1990 edut koottiin ensimmäisen kerran etuvihkoon. Sen ensin numero oli kuponkimuotoinen. Sisällön tavoitteena oli alusta asti ajankohtaisuus ja hyvälaatuiset merkituotteet. Kiinnostavia kotimaisia merkkejä, jotka edelleen ovat vahvasti mukana, olivat silloin mm. miesten

St. Jaques ja Big L, naisten Nanso ja Arabian Paratiisi-astiaklassikko.

Yllätysetuja kanta-asiakkaat ovat kokeneet mm. helmikuussa, joka on säännöllinen kanta-asiakkaiden juhluukausi. Kertomusvuonna 400 000. kanta-asiakas sai runsaan hemmottelupäivän ostosten, kauneushoidon, herkuttelun ja teatterin merkeissä. Juhla- ja etuseleitä on jaettu kautta aikojen miljoonia kappaleita.

Kanta-asiakkaat ovat aktiivisia palautteen antajia. Siten myös kampanjan tavoite oppia tuntemaan asiakkaan toiveet paremmin on toteutunut hyvin.

Pia Palmroth Espoosta oli Stockmannin 400 000. kanta-asiakas. Hän hankki kanta-asiakaskorttinsa Helsingin tavaratalosta 6. helmikuuta 1996 ja sai yllätyspalkinnoksi lähes 10000 markan arvoisen hemmottelupäivän tavaratalossa.

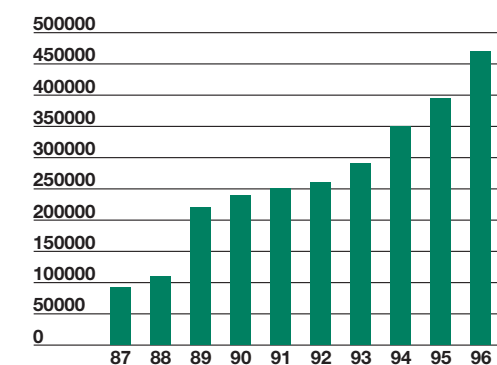
12 hyvää syytä ryhtyä kanta-asiakkaaksi

- Kanta-asiakas saa joka kuukausi kotiin etuvihon, jossa on kymmeniä etutuotteita. Niiden hintaetu on vähintään 20 %.
- Kanta-asiakas voi valita tili- tai käteiskortin, tilikortti on maksuton.
- Kortin saa heti Kanta-asiakaspalvelusta.
- Tilikortilla saa maksuaikaa korottomana keskimäärin 35 vrk tai korollisena 5 kk.
- Tilikorttiin saa rinnakkaiskortit perheenjäsenille.
- Tilikortilla on yli sata ostopaikkaa. Tilikortilla voi maksaa Stockmann-tavarataloissa, Akateemisessa Kirjakaupassa, Seston, Seppälän, ja Hobby Hallin myymälöissä, Stockmann Auto-yksiköissä (varaosat ja huolto), Stockmannin myymälöissä Moskovassa ja Pietarissa, Tallinnan tavaratalossa, Silja Linen laivoilla sekä NK:lla Ruotsissa.
- Kanta-asiakas saa tuotteita kotiin nähtäväksi.
- Kanta-asiakas saa sisustusedun huonekaluostoista.
- Kanta-asiakas saa etuja Silja Linen laivoilla.
- Kanta-asiakas saa vakuutusetuja Sammosta.
- Kanta-asiakas saa etuja Arctia-hotelleissa.
- Kanta-asiakas saa yllätysetuja pitkin vuotta!

Kanta-asiakkuus on yhtä juhlaa. Kampanjoiden yhteydessä jaetuilla juhla-seteleillä on edullista tehdä ostoksia.

Kanta-asiakkaiden määrä 1987-1996

Stockmann Auton Turun Ford-myynti ja -huolto avasi ovensa 17. toukokuuta Länsikeskuksen tuntumassa. Myymälä on uuden palvelukonseptin autotalo, jossa ollaan lähellä asiakasta. Automyynti, varaosamynti ja huolto on yhtä avaraa tilaa.

Autokaupan ryhmä		1996	1995	1994
Myynti	milj. mk	1 429,6	996,2	755,2
Osuus Stockmannin myynnistä	%	19,3	15,9	13,8
Käyttökate	milj. mk	22,8	23,4	17,9
Liikevoitto	milj. mk	18,5	20,8	15,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	7,8	11,5	13,5
Investoinnit	milj. mk	17,8	4,0	5,1
Henkilöstö 31.12.		493	340	335

Uusi Audi A3 toi Audi-laadun uuteen kokoluokkaan.

Stockmannin autokaupan ryhmä palvelee asiakkaitaan pääkaupunkiseudulla seitsemässä "täysmittaisessa" toimipisteessä ja Turun talousalueella modernissa Ford-myyntipisteessä. Menestyksen perusta ovat korkealuokkaiset tuotteet, erittäin laaja merkki- ja mallivalikoima, suuren volyymin mahdollistama hintakilpailukyky sekä hyvä ja luotettava asiakaspalvelu. Tarjonta koostuu Ford-, Nissan-, Chrysler-, Jeep-, Volkswagen-, Audi- ja Seat-autoista sekä laajasta vaihtoautovalikoimasta. Luotettavan laadun ja asiakaspalvelun merkitys korostuu erityisesti huoltokorjaamoissa ja varaosapalveluissa.

Autokaupan ryhmä

Suomen autokaupan kasvu jatkui vuonna 1996. Uusia henkilöautoja myytiin 95 830 kappaletta, mikä oli 20 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Pääkaupunkiseudulla markkinoiden kasvuvauhti oli selvästi muuta maata hitaampi. Helsingin alueella kasvuprosentti oli 12,5. Autokaupan kokonaisvolyyymi oli edelleen kasvusta huolimatta varsin alhainen verrattuna 1980-lukuun, jolloin uusia henkilöautoja myytiin keskimäärin noin 140 000 vuodessa. Merkile pantavaa vuonna 1996 oli dieselautojen suosion kasvu. Aiemmin dieselautojen osuus on henkilöautojen myynnistä ollut 5-8 prosenttia, mutta viime vuonna niiden osuus nousi 13,5 prosenttiin.

Pakettiautojen myyntiin voimakas kasvu jatkui. Uusia pakettiautoja rekisteröitiin 8 883 kappaletta, mikä on 32,8 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kasvavilla kokonaismarkkinoilla käytiin kovaa taistelua markkinaosuuksista. Tämä kiristi edelleenkin hintakilpailua ja johti vähittäiskaupan suhteellisen kannattavuuden heikkenemiseen. Kasvun vaatima

Kasvutahti jatkui

käyttöpääoman lisätarve sekä investointipaineet vauhdittivat edelleen autokaupan rakennemuutosta. Stockmann osallistui tähän kehitykseen omalta osaltaan laajentamalla Ford-linjan liiketoimintaa sekä pääkaupunkiseudulla että Turun talousalueella.

Eurooppalaiset automerkit kasvattivat edelleen yhteenlaskettua markkinaosuuttaan. Japanilaisten autojen myynti ei kasvanut kokonaismarkkinoita vastaavalla tavalla.

Myynnin kasvu jatkui

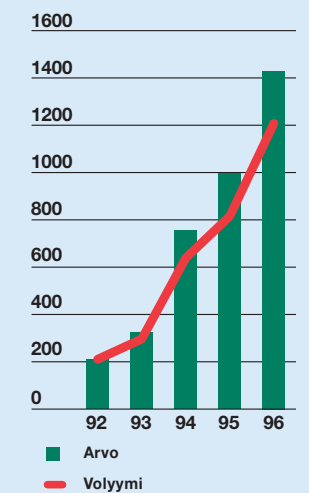
Autokaupan ryhmän verollinen myynti oli 1 429,6 miljoonaa markkaa. Liikevaihto oli 1 174,6 miljoonaa markkaa. Liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 355,9 miljoonaa markkaa eli 43,5 prosenttia. Liikevaihdon kasvusta noin puolet johtui uusperustannasta. Vertailukelpoinen myynnin kasvu oli 21 prosenttia, mikä merkitsi sitä, että Autokaupan ryhmä onnistui lisäämään myyntiään selvästi pääkaupunkiseudun markkinoiden kasvua nopeammin.

Liikevoitto oli 18,5 miljoonaa markkaa. Liikevoitto laski hieman edellisestä vuodesta. Tämä johtui siitä, että toiminta laajeni huomattavasti ja siksi tulosta räsittivät investointien aiheuttamat kasvaneet poistot ja kertaluonteiset liittämisen ja avauskustannukset. Ryhmän "vanhojen yksiköiden" liikevoitto kehittyi myynnin kasvua vastaavassa suhteessa.

Markkinaosuus kasvoi

Autokaupan ryhmä on järjestetty päämiesten mukaan kolmeksi tuotelinjaksi. Stockmannin edustamista automerkeistä kolme - Volkswagen, Ford ja Nissan - oli viiden myydyimmän automerkin joukossa. Ford kasvatti valtakunnallista myyntiään 30,8 %, Volkswagen 21,2 % ja Nissan 8 %. Stockmann myi yhteensä 14 114 autoa, joista uusia autoja 7 640 kappaletta. VW-linja myi 3 966 kappaletta (+ 15,9 %), Ford-linja 2 978 kappaletta (+114,9 %) ja Nissan-linja 696 kappaletta (+50,3 %).

Autokaupan ryhmän myynnin kehitys 1992-1996, Mmk

Stockmannin Autokaupan ryhmä esitteli koko mallistonsa ja syksyn uutuudet unohtumattomalla tavalla: yli 1 500 vierasta kutsuttiin vuorokauden mittaiselle hemmotteluristeilulle. Autokannen autonäyttelystä vieraat siirtyivät linja-autoilla Tallinnan Stockmannille ostoksille ja seuraamaan muotinäytöstä.

Uusi ainutlaatuinen Ford Mondeo oli Suomessa toiseksi eniten rekisteröity henkilöautomalli kokoluokassaan vuonna 1996. Sekä asiakkaiden että testaajien mielestä autolla on erinomaiset ajo-ominaisuudet.

Nissan Almera. Turvatestin voittaja perheautoluokassa.

Autokaupan ryhmä

Tämän johdosta korjaamokapasiteettia kasvatettiin vuoden aikana muun muassa avaamalla Helsingin keskustaan Mariankadulle pieni VW-huoltokorjaamo sekä tekemällä Pitäjänmäellä sisäisiä toimenpiteitä, joilla kapasiteettia saatiin kasvatettua. Pääkaupunkiseudulla Ford-liiketoiminnan laajentaminen toi mahdollisuuden toisaalta kasvattaa Ford-huollon kapasiteettia ja toisaalta tasata kapasiteettia paremmin eri toimipisteiden välillä.

Huoltokapasiteetin oikeaan ja riittävään mitoitukseen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota.

Toiminta laajeni merkittävästi

Autokaupan ryhmän toimintaa laajennettiin kertomusvuoden aikana merkittävästi. Laajentuminen kohdistui pääosin Ford-tuotelinjaan. Espoon Autotalo ja Tikkurilan Ford-keskus liitettiin 1.4.1996 alkaen osaksi Stockmannin autokaupan ryhmää. Turun talousalu-

eella avattiin uusi Ford-liike 17.5.1996.

Turun Ford-liikkeen perustamiseen liittyvät investoinnit olivat suuruusluokaltaan 11 miljoonaa markkaa. Espoon Autotalon ja Tikkurilan Ford-keskuksen suorat investoinnit olivat noin 3 miljoonaa markkaa.

Näiden investointien lisäksi Espoon Autotalon ja Tikkurilan Ford-keskuksen liittäminen osaksi Stockmannin autokaupan ryhmää sekä Turun Ford-liikkeen avaaminen aiheuttivat merkittäviä kerta- luonteisia kustannuksia, jotka rasittivat Autokaupan ryhmän tulosta kertomusvuonna.

Vuoden 1996 aikana panostettiin laatu- järjestelmien kehittämiseen. Vuoden aikana valmisteltiin VW- ja Nissan-tuote- linjojen liittämistä Ford-toiminnassa jo käytössä olleen ISO 9002 -laatu- järjestelmän piiriin. Laatu- järjestelmä otettiin laajennettuna käyttöön maaliskuussa 1997.

Vuoden aikana alettiin kehittää myös Autokaupan ryhmään liittyneiden uusien Ford-myyntipisteiden laatu- järjestelmiä.

Autokaupan ryhmän Vantaan VW-toimipiste oli mukana Autoalan Keskusliiton ympäristöohjelman pilottiryhmässä ja sai 2.10.1996 Autoalan Keskusliiton hyväksynnän ympäristöohjelmalleen.

Asiakaspalvelun tasoa pyritään edelleen parantamaan jatkuvalla koulutuksella sekä omalla asiakastytyväisyyden seuranta- järjestelmällä.

Kuluvan vuoden näkymät

Suomen autokaupan kasvu näyttää jatkuvan vuonna 1997. Kysyntä ei kuitenkaan kasva voimakkaasti. Vuonna 1997 arvioidaan myytävän noin 110 000 uutta henkilöautoa, mikä merkitsisi noin 15 prosentin kasvua.

Autokaupan ryhmällä on realistiset mahdollisuudet kasvaa markkinoita nopeammin.

Vuonna 1996 tehdyt panostukset vaikuttavat myönteisesti kuluvan vuoden myynti- ja tuloslukuihin.

Stockmann Auto kehittää Herttoniemessä Ford-myyntiä rakentamalla toimin-

Volkswagen Passat uudistui täydellisesti, se on saanut koko Euroopassa erinomaisen vastaanoton. Sekä asiakkaat, että lehdistö ovat kilvan kiitelleet uuden Passatin hinta-laatu -suhdetta.

taa varten uudet ajanmukaiset toimitilat tiiviissä yhteistyössä Oy Ford Ab:n kanssa. Uusien tilojen on määrä valmistua syyskuussa 1997.

Tallinnassa asiakkaat ovat ottaneet myönteisesti vastaan Hobby Hallin, vaikka postimyynti on uusi kauppanuoto Eestissä. Tallinnan Hobby Hallin myymälä avattiin 26. helmikuuta 1996 entisöityyn kirjapainoon Stockmannin tavaratalon kupeeseen.

Hobby Hall		1996	1995	1994
Myynti	milj. mk	954,0	812,4	640,1
Osuus Stockmannin myynnistä	%	12,9	13,0	11,7
Käyttökate	milj. mk	61,6	65,6	48,1
Liikevoitto	milj. mk	56,8	61,8	44,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	19,1	24,3	23,9
Investoinnit	milj. mk	3,9	10,3	5,0
Henkilöstö 31.12.		469	399	333

Asiakkaat arvostavat Hobby Hallin korkeatasoisia kuvastoja ja tuotteiden hyvää hinta-laatu -suhdetta. Erityisesti vapaa-ajan merkkituotteet ovat menneet hyvin kaupaksi.

Hobby Hall

tun liikevaihtoveron vuoksi. Toisen vuosipuoliskon tulos oli taas selvästi vuotta 1995 parempi.

Postikuljetusten ja varsinkin painopaerin kustannukset nousivat. Loppuvuoden positiivisen tuloskehityksen ansiosta oli koko vuoden liikevoitto vain 5 miljoonaa markkaa pienempi kuin edellisenä vuonna.

Yli kaksi miljoonaa pakettia

Paketteja lähetettiin Suomessa 1,9 miljoonaa ja Eestissä 300 000 kappaletta. Lähetysten määrä on kolmessa vuodessa kaksinkertaistunut. Suurten erikseen lähetettävien tuotteiden käsittelyä tehostettiin vuokraamalla Helsingin Konalasta 8 500 neliömetrin suuruinen varasto. Samalla luovuttiin muista erillään olevista tilapäisvarastoista. Tilausten määrään lisäännyttä on myös Vantaan pakkaamon logistiikkaan kiinnitetty huomiota ja parannettu sen tehokkuutta.

Merkituotteiden kysyntä on voimakkaasti kasvanut etenkin viihde-elektronikan, kodinkoneiden ja vapaa-ajan tuoteryhmissä. Muun muassa polkupyöriä myytiin ennätykselliset 28 000 kappalet-

ta. Kodintekstiilit ovat edelleen suurin tuoteryhmä.

puolet tehdään puhelimitse: asiakkaalta veloitetaan vain paikallispuhelun hinta. Eestissä asiakkaita on 107 000, ja heistä kanta-asiakkaita on peräti 47 000. Kanta-asiakkaille tarjottiin ensimmäisen kerran mahdollisuutta ostaa luotolla. Kauppatapa on Eestissä aivan uusi, mutta kokemukset ovat olleet myönteisiä ja aikomuksena on vakiinnuttaa luottokauppa osaksi Hobby Hallin toimintaa Eestissä. Mahdollisuus osamaksuun nostaa samalla keskioستoksen arvoa. Myös puhelintilauksien osuus on Eestissä noussut.

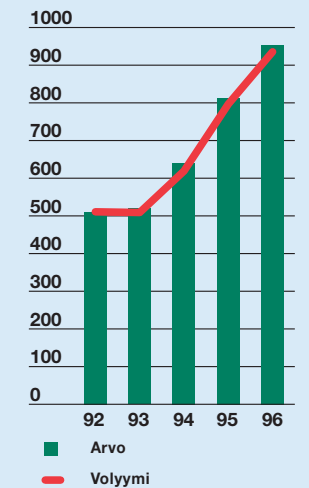
Myymälät tukevat postimyyntiä

Vantaan myymälän myynti oli 71,5 miljoonaa markkaa, eli myynti kasvoi noin yhdeksän prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Helsingin myymälän myynti nousi 16 prosenttia ja oli 39,6 markkaa. Hämeentiellä sijaitsevan Helsingin myymälän uusimis- ja laajennustyöt on aloitettu, ja ne valmistuvat kesään mennessä. Tallinnassa alkuvuonna avatun pienen myymälän myynti oli kolme miljoonaa markkaa.

Tavoitteet vuodeksi 1997

Hobby Hall pääsi viime vuonna myynnissään lähelle miljardin markan rajaa ja aikoo ylittää tuon rajan kuluvana vuonna. EU:n tuoma kilpailun lisääntyminen ei ole vaikuttanut Hobby Hallin tulok-

Hobby Hallin myynnin kehitys 1992-1996, Mmk

Valta-osa postimyynnistä kanta-asiakkaille

ta. Kodintekstiilit ovat edelleen suurin tuoteryhmä.

Kanta-asiakkaita Suomessa ja Eestissä

Aktiivisen kasvaneen markkinoinnin ja kasvaneiden volyymien myötä kanta-asiakkaiden määrä Suomessa on jo 673 000. Valtaosa myynnistä, yli 80 prosenttia, suuntautuu kanta-asiakkaille. Tilauksista noin

seen merkittävästi, vaikkakin postimyynnialalla kilpailu on Suomessa kiristynyt ja johtanut alan heikompaan tuloskehitykseen kuin vähittäiskaupassa keskimäärin. Hobby Hallin vankka usko korkeatasoiseen ja monipuoliseen asiakaspalveluun sekä kattavan merkkitavaramarkkinoinnin voimaan on osoittautunut toimivaksi liikeideaksi sekä tukevaksi kasvun kulmakiveksi.

Hobby Halliin soittaa tilauksensa keskimäärin 4 500 asiakasta päivittäin, mutta kiireisimpinä päivinä, esimerkiksi joulun alla sekä kuvastojen ilmestyttyä puheluiden määrä kasvaa melkein puolella.

Hobby Hall on Suomen suurin postimyyjä ja nyt markkinajohtaja Eestissäkin. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaa-ajan tuotteita. Hobby Hallin kuvasto tarjoaa Suomessa ja Eestissä yli miljoonalle asiakkaalle nopean ja vaivattoman vaihtoehdon ostaa laatutuotteita edullisesti.

Hobby Hallin verollinen myynti oli 954,0 miljoonaa markkaa. Liikevaihto oli 775,2 miljoonaa markkaa ja kasvoi edellisvuoteen verrattuna 100,6 miljoonaa markkaa. Myynti Suomessa nousi 857,7 miljoonaan ja Eestissä 96,2 miljoonaan markkaan.

Hobby Hallin liikevoitto oli 56,8 miljoonaa markkaa. Se laski vuoden 1995 ennätyksellisestä 61,8 miljoonasta markasta 8,1 prosenttia. Ensimmäisen vuosipuoliskon tulos jäi selvästi edellisvuotta heikommaksi lisääntyneiden markkinointikustannusten sekä Eestissä käyttönote-

Monipuoliset ja laadukkaat palvelulinjat ovat yksi Seston keskeisimmistä kilpailukeinoista.

Sesto		1996	1995	1994
Myynti	milj. mk	929,1	715,5	662,1
Osuus Stockmannin myynnistä	%	12,5	11,4	12,1
Käyttökate	milj. mk	19,7	6,8	11,5
Liikevoitto	milj. mk	7,7	0,1	5,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	7,4	0,1	7,8
Investoinnit	milj. mk	13,3	17,8	16,6
Henkilöstö 31.12.		668	674	570

Etujätin tuoreen leivän paistopistettä hoidetaan perinteisellä ammattitaidolla Tampereella.

Sesto

1995 avattujen uusien myymälöiden avauskustannusten poisjääminen. Tammiston Etujätti Vantaalla menestyi erinomaisesti. Vuoden 1995 lokakuussa avatun Turun Länsikeskuksen Etujätin tuloskehitys on kärsinyt kireästä kilpailutilanteesta. Tampereen Linnainmaalla toukokuussa avattu Etujätti lähti liikkeelle suunnitelmien mukaisesti.

Markkinointi ja koulutus

Perinteisten Sestojen myyntiä vauhditettiin vuoden aikana viidellä viikon kestäväällä Hokkus Pokkus -kampanjalla. Uusi mainosilme "Sestossa on enemmän" toteutettiin lokakuussa sekä lehti-ilmoittelun että TV-mainonnan avulla. Asiakastytyväisyystutkimus suoritettiin vakiintuneen tavan mukaan tammikuussa 1996 ja tulokset olivat Sestolle myönteiset.

Sekä asiakaspalvelu- että tavaraopillista koulutusta toteutettiin suunnitelmien mukaisesti kevään 1996 aikana.

Investoinnit laskivat

Seston investoinnit laskivat edellisen vuoden 17,8 miljoonasta markasta 13,3 miljoonaan markkaan. Investoinneista suurin osa sitoutui Tampereen Etujätin koneisiin ja kalusteisiin.

Vastoinkäymisiltäkään ei välttytty. Olarin Sesto Espoossa jouduttiin hävityn vuokraoikeuskiistan takia sulkemaan vuoden lopussa. Vuoden päättyessä Sestoon kuului siten yhteensä 17 myymälää.

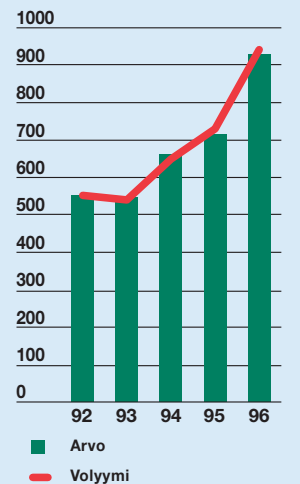
Muutoksia organisaatiossa

Stockmannin Tavaratalojen ryhmän ja Seston elintarvikeostojen organisaatiot yhdistettiin 1.1.1997. Toimenpiteellä pyritään parantamaan ostochoja ja tehostamaan toimintaa. Oma tuontia lisätään lähinnä EU-alueelta, tavoitteena monipuolistaa valikoimaa.

Vuoden 1997 näkymät

Kaupan Keskusliiton suhdannebarometri ennustaa päivittäistavara-kaupalle hienoista nousua vuonna 1997. Vuoden 1997 tavoitteena on sekä perinteisten Sestojen että Etujätti-ketjun omaleimaisen toiminnan ja imagon kehittäminen.

Seston myynnin kehitys 1992-1996, Mmk

Uudet myymälät kasvattivat myyntiä

Etujäteissä on aina saatavilla laaja valikoima tuoretta kalaa.

Perinteisistä Sestoista ja uuden ajan Seston Etujäteistä saa aina edullisia ja hyviä päivittäis- ja käyttötavaroita pääkaupunki-seudulla, Turussa ja Tampereella.

Sestojen arvonlisäverollinen myynti oli vuonna 1996 yhteensä 929,1 miljoonaa markkaa. Edellisen vuoden 715,5 miljoonan markan myyntiin vertailukelpoinen nousu oli 3,0 prosenttia, mutta uudet myymälät mukaan luettuna myynti kasvoi 29,9 prosenttia. Valtakunnallisen päivittäistavara-kaupan myynnin arvo ja määrä pysyi samalla tasolla kuin vuonna 1995.

Seston liikevaihto oli 786,9 miljoonaa markkaa, ja se kasvoi edellisestä vuodesta 29,8 prosenttia.

Liikevoitto nousi 7,7 miljoonaan markkaan. Kannattavuuden paranemiseen vaikuttivat oleellisesti sekä perinteisten Sestojen käyttökateen nousu että vuonna

Seppälä

markan liikevoitto. Pääoman tehokkaan käytön ansiosta sijoitetun pääoman tuotto pysyi hyvänä.

Yksitoista uutta myymälää

Tekstiili- ja vaatekaupan määrä kasvoi Suomessa noin 3 prosenttia. Seppälän liikevaihto oli 553,0 miljoonaa markkaa ja kasvoi edellisvuoteen verrattuna 9,9 prosenttia. Niin naisten, miesten ja lasten muodissa kuin kosmetiikassakin saavutettiin edellisvuotta suurempi myynti.

Myymäläverkostoa laajennettiin edelleen. Vuoden 1996 aikana avattiin myymälät Huittisissa, Heinolassa, Kuusankoskella, Tampereen Tullintorin kauppakeskuksessa, Nivalassa, Orimattilassa, Porissa, Sodankylässä, Vantaan Tikkurilassa ja Hämeenlinnassa. Vuoden 1996 lopussa Seppälä-ketjussa oli Suomessa 66 paikkakunnalla 81 omaa ja kolme yhteistoimintakauppioiden myymälää. Yhteistyössä Stockmannin Tavaratalojen ryhmän kanssa avattiin Eestissä huhtikuussa Seppälä-myymälä Tallinnassa.

Sen lisäksi että uusia myymälöitä avat-

Tehokkaat toimintatavat

Panostukset toimintatapojen parantamiseen ovat oleellisesti vaikuttaneet Seppälän kustannustehokkuuteen ja hyvään tulostasoon.

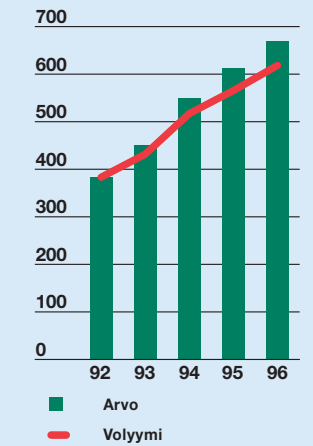
Työskentelyä kehitettiin avainalueilla ottamalla käyttöön uusia työvälineitä. Materiaalivirran hallinnan merkitys korostui edelleen. Välivarastointia myymälöissä vähennettiin. Tietotekniikkainvestoinnitkin painottuivat materiaalihallinnan ja ostosuunnittelun ohjelmistokehitykseen.

Edellisenä vuonna aloitettu koko myymäläketjun kassapäätejärjestelmän uusiminen saatiin keväällä päätökseen. Asiakkaat kokevat uudistuneet kassatoiminnot entistä joustavampana palveluna. Samalla sisäisiä toimintoja voitiin ja voidaan jatkossa yhä tehostaa.

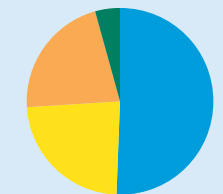

Miesten vapaa-ajan pukeutumiseen on lainattu vaikutteita golf-kentiltä.

Seppälän myynnin kehitys 1992-1996, Mmk

Seppälän myynnin jakautuminen

- 50,6 % Naisten muoti
- 23,4 % Miesten muoti
- 21,7 % Lasten muoti
- 4,3 % Kosmetiikka

Kevään 1997 tyylikästä musta-valkoista kaupunkipukeutumista esiteltiin Seppälän jokakeväisessä muotinäytöksessä Helsingin Messukeskuksessa.

Seppälä		1996	1995	1994
Myynti	milj. mk	670,3	613,0	550,5
Osuus Stockmannin myynnistä	%	9,0	9,8	10,0
Käyttökate	milj. mk	78,2	86,1	73,0
Liikevoitto	milj. mk	70,6	80,9	67,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	60,3	86,9	83,7
Investoinnit	milj. mk	16,2	11,0	7,2
Henkilöstö 31.12.		625	580	563

Seppälä avasi viime vuonna 11 uutta myymälää. Yksi niistä on Vantaan uusi liike Tikkuraitilla. Myymäläketjuun kuuluu nyt yhteensä 84 liikettä Suomessa ja yksi Tallinnassa.

Seppälä tarjoaa nuorekkaasti ajatteleville asiakkailleen järkevän vaihtoehdon pukeutua muodikkaasti. Seppälä myy naisten, miesten ja lasten vaatteita sekä kosmetiikkaa 84 myymälässä Suomessa ja yhdessä liikkeessä Tallinnassa, Eestissä. Keskitetty, ketjumainen toiminta takaa edulliset hinnat ja luotettavan laadun.

Seppälän arvonlisäverollinen myynti oli 670,3 miljoonaa markkaa. Oikukkaat säät vaikuttivat ihmisten ostohaluihin. Syntyneiden varastopaineiden takia hinnanalennuksia tehtiin tavanomaisista enemmän, mikä heikensi suhteellista myyntikatetta tavoitellusta tasosta. Kustannustehokkuus parani kuitenkin entistään ja siksi kasvaneiden poistojen jälkeen saavutettiin 70,6 miljoonan

Toimintatapoja tehostamalla hyvään tulostasoon

Seppälän lasten- ja nuortenvaateista löytyy mieluista puettavaa sopivaan hintaan. Tänä keväänä mallistossa vallitsevat kirkkaat värit ja rento tyyli.

tiin, uusittiin yhdentoista myymälän kalusteet muuton tai saneerauksen yhteydessä. Uudet kalustusratkaisut edistävät itsepalvelua ja visuaalista markkinointia.

Tuotemarkkinoinnissa keskityttiin TV-kampanjoihin. Myös mielikuvamainonnassa käytettiin hyväksi TV:tä, koska se on tehokas media koko maan kattavalle myymäläketjulle.

Tulevaisuudennäkymät

Vuonna 1997 yksityisen kulutuksen odotetaan edelleen selvästi kasvavan. Seppälässä uskotaan myönteisen kehityksen jatkuvan omassa liiketoiminnassa. Päätös kolmen uuden myymälän avaamisesta on tehty. Kevään aikana avataan Lapuan, Ylöjärven ja Klaukkalan myymälät.

Akateeminen Kirjakauppa avasi kymmenennen liikkeensä elokuussa Kuopion Kauppakeskus Minnassa.

Akateeminen panosti volyymituotteiden myyntiin. Kirjojen puolella eniten myytiin Jari Sarasvuon "Sisäinen Sankari" -kirjaa. Kjell Westön ajankuvaus elämästä Helsingissä 80-luvulla, "Drakarna över Helsingfors", myi toiseksi eniten. Myös Finlandia-palkinnon saanut Irja Ranen "Naurava Neitsyt", Riitta Uosukaisen "Liehuva liekinvarsi" sekä Pekka Tarkan "Saarikoski" pääsivät myyntilistan kärkisijoille.

Akateeminen Kirjakauppa

Internet on muuttumassa kaupalliseksi kanavaksi. Tarvekustantaminen (Book on demand) tekee tuloaan ensisijassa kursikirjallisuuden puolella.

Myynti kasvoi

Akateemisen Kirjakaupan arvonlisäverollinen myynti oli 475,7 miljoonaa markkaa, kasvu edelliseen vuoteen verrattuna oli 7 prosenttia. Liikevaihto oli 417,1 miljoonaa markkaa.

Kirjojen myymälämyynti kasvoi 14 prosenttia. Sen sijaan kirjojen tilausmyynti pieneni 4 prosenttia. Kirjastokaupan kovassa kilpailussa Akateeminen menetti markkinaosuuttaan.

Peruspapertuotteiden myynnin kasvu oli 10 prosenttia ja vuosikertojen myynti kasvoi 3 prosenttia.

Ohjelmistojen myynnin voimakkaan kasvun ansiosta Micronian myynti pysyi edellisen vuoden tasolla vaikka

Micronian eniten myydyt tuotteet olivat Käyttäjän CD-ROM 1997 ja Fax-modeemi. Kolmannelle sijalle ylsi lasten Muumi CD-ROM.

Myyntineliöt kasvussa

tietokoneiden myynti pieneni 14 prosenttia.

Akateemisen Kirjakaupan markkamääräinen myyntikate kasvoi 8,5 prosenttia.

Kulut kasvoivat yhteensä 11 prosenttia. Kustannusten nousuun vaikuttavat eniten lisääntynyt panostus markkinointiin sekä Kuopion myymälän avausmenot ja Tapiolan myymälän muutosta aiheutuneet palkka- ja vuokramenot. Henkilöstön määrä vuoden vaihteessa joulupulaiset ja Kuopion henkilökunta mukaan luettuina oli 638. Määrän kasvu johtuu suurimmaksi osaksi kausiapulaisten ja osa-aikaisten työntekijöiden osuuden merkittävästä kasvusta. Palkkakustannukset kasvoivat 8 prosenttia.

Akateemisen Kirjakaupan liikevoitto oli 14,6 miljoonaa markkaa ja oli 1,2 miljoonaa markkaa pienempi kuin edellisellä vuonna.

Uusia tiloja

Elokuussa avattiin 640 neliömetrin suuruinen Akateeminen Kirjakauppa Kuopion Kauppakeskus Minnassa. Akateemisen tuloa Kuopioon oli jo odotettu ja asiakkaat ovat ottaneet uuden myymälän erittäin hyvin vastaan.

Tapiolan Akateeminen siirtyi uuteen, aiempaa kaksi kertaa suurempaan 630 neliömetrin myymälätilaan lokakuussa. Ratkaisu oli ilmeisen onnistunut, koska Tapiolan myymälän myynti kasvoi joulukuussa peräti 42 prosenttia.

Vuoden aikana uudistettiin Akateemisen Kirjakaupan markkinointi. Onnistuneita kampanjoita olivat Hullut Päivät, Akateeminen aamiainen toimistotarvikeasiakkaille ja eri paikkakuntien Kirjojen Yö-tapahtumat. Kanta-asiakasmarkkinointiin panostamista jatkettiin. Kanta-asiakastarjousten määrää lisättiin. Helsingin Akateemisen perinteinen kanta-asiakasilta kirjailijavieraineen oli erittäin

onnistunut. Paikalliskirjakaupoissa pidettiin kanta-asiakaspäiviä. Myynti kanta-asiakkaille kasvoi 18 prosenttia.

Akateemisen kotisivut Internetissä olivat toiminnassa koko vuoden. Uutena piirteenä sivuilla oli tilauslomake, joka heti alkoi tuottaa tilauksia.

Ketjun materiaalitoimintojen keskittämistä jatkettiin.

Tulevaisuuden tavoitteet

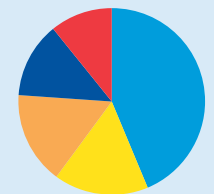
Akateemisen Kirjakaupan ketjumallin kehittämistä jatketaan ja Akateemisen palvelukonseptia tuetaan antamalla kaikille ketjun myymälämyynnissä toimiville esimiehille myyntivalmentajakoulutusta. Tuoteryhmissä toimivat tuotetiimit kehittävät valikoimia tavoitteenaan myynnin kasvun vauhdittaminen.

Vuosikertatilausten myyntitilaston kärjessä olivat Kaupparehti ja Talouselämä.

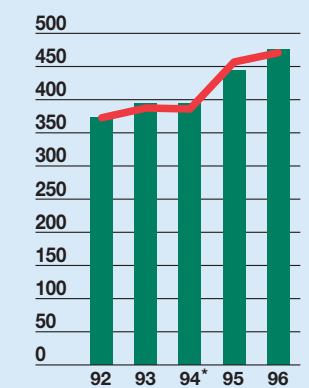
Akateeminen Kirjakauppa	1996	1995	1994	
Myynti	milj. mk	475,7	444,8	394,1
Osuus Stockmannin myynnistä	%	6,4	7,1	7,2
Käyttökate	milj. mk	18,7	19,8	13,6
Liikevoitto	milj. mk	14,6	15,8	9,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	15,5	18,8	11,6
Investoinnit	milj. mk	5,5	4,1	4,6
Henkilöstö 31.12.		638	579	528

Akateemisen Kirjakaupan myynnin jakautuminen (veroton myynti)

- 43,7 % Kirjat, myymälämyynti
- 16,4 % Vuosikerrat
- 16,0 % Peruspapери
- 13,1 % Micronia
- 10,8 % Kirjat, tilausmyynti

Akateemisen Kirjakaupan myynti 1992-1996, Mmk

*Kirjojen ALV aleni 1.6.1994

Akateemisen Kirjakaupan myynti

	1996	1995	%	Muutos Mmk
Helsinki	297,6	286,0	4,2	11,9
Tampere	36,3	32,8	10,8	3,5
Turku	32,5	30,7	5,6	1,7
Tapiola	25,2	21,3	18,4	3,9
Jyväskylä	18,5	17,0	9,4	1,6
Itäkeskus	16,8	15,1	11,3	1,7
Oulu	15,1	14,7	2,2	0,4
Joensuu	14,3	13,3	7,5	1,0
Lappeenranta	13,8	14,2	-2,3	-0,3
Kuopio	5,3			
Yhteensä	475,7	444,8	6,9	30,8

Hallituksen toimintakertomus

Stockmannin myynti kasvoi 18,7 prosenttia 7 420,2 miljoonaan markkaan.

Liikevaihto kasvoi 18,2 prosenttia ja oli 6 164,5 miljoonaa markkaa.

Liikevoitto kasvoi 17,3 prosenttia 291,4 miljoonaan markkaan. Voitto

ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja oli 315,9 miljoonaa markkaa.

Kasvu edellisvuodesta oli 35,6 miljoonaa markkaa eli 12,7 prosenttia.

Toiminnalliseen tulokseen sisältyy Tuko Oy:n osakkeista saatu 15 miljoonan markan myyntivoitto.

Vähittäiskaupan myynti Suomessa

Vuonna 1996 vähittäiskaupan myynnin määrä Suomessa kasvoi 4,1 prosenttia ja arvo ilman arvonnalisäveroa 4,8 prosenttia. Voimakkainta myynnin kasvu oli auto-kaupassa, missä myynnin arvo kasvoi 13,1 prosenttia. Tavaratalokaupan myynnin arvo kasvoi lähes koko vähittäiskaupan myyntiä vastaavasti eli 4,2 prosenttia. Päivittäistavarakaupan myynnin arvo ja määrä pysyivät edellisvuoden tasolla.

Suomen vähittäiskaupan myynnin määrä vuonna 1996 oli vuoden 1985 tasolla ja edelleen noin 16 prosenttia pienempi kuin 1980 luvun lopun huippuvuosina. Vähittäiskaupan myynnin määrän ennustetaan edelleen kasvavan vuoden 1997 aikana.

Stockmannin myynti ja markkinaosuus kasvoivat

Stockmannin myynti kasvoi edellisvuoden tapaan selvästi voimakkaammin kuin vähittäiskauppa keskimäärin. Myynti kasvoi 18,7 prosenttia 7 420,2 miljoonaan markkaan. Liikevaihto kasvoi 950,7 miljoonaa markkaa eli 18,2 prosenttia ja oli 6 164,5 miljoonaa markkaa. Liikevaihdon kasvusta noin puolet tuli uusista yksiköistä. Vertailukelpoinen kasvuvauhti oli kaksinkertainen koko vähittäiskaupan kasvuun verrattuna.

Autokaupan ryhmän liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 43,5 prosenttia. Kasvusta puolet tuli huhtikuussa 1996 ostetuista Espoon ja Vantaan Ford-pisteistä sekä toukokuussa 1996 avatusta Turun Ford-pisteestä. Seston liikevaihto kasvoi lähinnä uusien Etujättien vaikutuksesta 29,8 prosenttia. Tavaratalojen ryhmässä kotimaan tavaratalojen liikevaihdon kasvu jatkui hyvänä ja oli 8,6 prosenttia. Tavaratalojen ryhmän ulkomaan toimintojen liikevaihto kasvoi 24,4 prosenttia Tallin-

nassa huhtikuun 1996 alussa avatun tavaratalon vaikutuksesta. Myös Hobby Hallin, Seppälän ja Akateemisen Kirjakaupan liikevaihdot kasvoivat selvästi oman alansa keskimääräistä kasvua enemmän.

Tulos parani

Stockmannin myyntikate kasvoi 228,2 miljoonaa markkaa eli 13,5 prosenttia 1 916,2 miljoonaan markkaan. Liiketoiminnan myyntikateprosentti pieneni kuitenkin edellisvuoden 32,4 prosentista 30,8 prosenttiin koska myynti kasvoi muita voimakkaammin Autokaupan ryhmässä ja Sestossa, joiden myyntikateprosentit ovat alhaisemmat kuin muissa yksiköissä. Kustannukset kasvoivat vähemmän kuin markkamääräinen myyntikate, joten käyttökate parani 63,4 miljoonalla markalla 403,8 miljoonaan markkaan eli 18,6 prosenttia. Poistot kasvoivat 20,6 miljoonaa markkaa edellisestä vuodesta ja olivat 112,4 miljoonaa markkaa. Liikevoitto kasvoi 42,9 miljoonaa markkaa ja oli 291,4 miljoonaa markkaa.

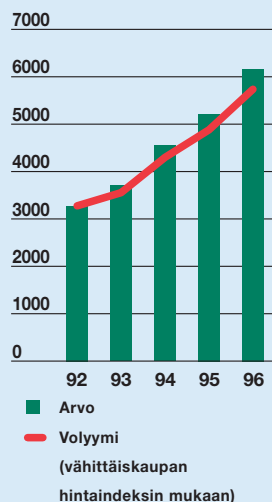
Mymäläverkostoon tehtyjen suurten investointien aiheuttamat poistot ja uusien myymälöiden käynnistyskulut heikensivät kannattavuutta suhteessa liikevaihtoon.

Rahoituksen nettotuotot olivat 24,5 miljoonaa markkaa eli 7,2 miljoonaa markkaa edellisvuotta pienemmät. Korkotuotot kasvoivat korollisista myyntisaamisista kertyneiden korkotuottojen kasvun vuoksi. Korkokuluja kasvatti loka-kuussa 1996 liikkeeseen laskettu 300,0 miljoonan markan joukkovelkakirjalaina. Suurten investointien ja käyttöpääoman kasvun vuoksi lyhyiden korkopapereiden osuus Stockmannin sijoitustoiminnassa kasvoi. Vuoden 1996 aikana sekä lyhyet että pitkät korot laskivat voimakkaasti. Korkojen laskua vastaan suojau-

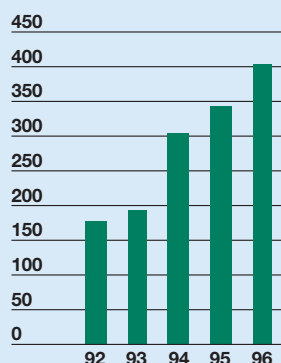
Liikevaihto, Mmk

	1996	1995	Muutos %
Tavaratalojen ryhmä yht.	2 455,9	2 220,4	10,6
- kotimaassa	2 107,6	1 940,4	8,6
- ulkomailla	348,4	280,0	24,4
Autokaupan ryhmä	1 1742,6	818,7	43,5
Sesto	786,9	606,1	29,8
Hobby Hall	775,2	674,6	14,9
Seppälä	553,0	503,4	9,9
Akateeminen Kirjakauppa	418,7	391,7	6,9
Kiinteistöt	113,2	100,5	12,6
Sisäinen liikevaihto	-113,0	-101,4	11,4
Stockmann yhteensä	6 164,5	5 213,8	18,2

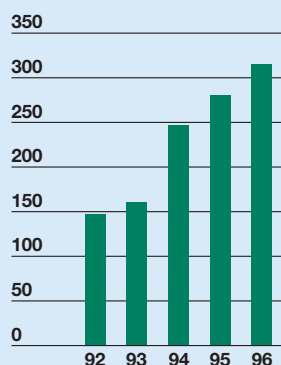
Liikevaihdon kehitys 1992-1996, Mmk

Käyttökate 1992-1996, Mmk

Toiminnallinen tulos* 1992-1996, Mmk

* voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja

duttiin käyttämällä sekä lyhyitä että pitkiä korkojohdannaisinstrumentteja. Tämän vuoksi rahoitustoiminnan nettotuoto pystyttiin pitämään hyvänä, vaikka likvidit varat olivat keskimäärin edellisvuotta pienemmät eivätkä TEL-lainojen korot laskeneet markkinakorkoja vastaavasti. Valuuttamääräisten sitoumusten suojauksessa käytettiin valuuttatermiini- ja optiosopimuksia.

Toiminnallinen tulos eli voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja kasvoi 35,6 miljoonalla markalla edellisen vuoden 280,3 miljoonasta markasta 315,9 miljoonaan markkaan, eli 12,7 prosenttia. Tästä kasvusta varsinaisen toiminnallisen tuloksen kasvu oli 20,6 miljoonaa markkaa. Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja sisältää liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjatun pääosin Tuko Oy:n osakkeiden 15,0 miljoonan markan myyntivoiton, joka puolivuotiskatsauksessa oli esitetty satunnaisena tuottona.

Polar-Yhtymä Oy:n kanssa vireillä ollut Polar-Yhtymä Oy:n ja Povarstock Oy:n osakkeiden kauppaa koskeva riita sovittiin joulukuussa 1996 siten, että Stockmann luovutti osakkeet hintaan 36,3 miljoonaa markkaa ja sitoutui saadulla kauppahinnalla merkittämään Polar-Yhtymä Oy:n osakeannissa 3,6 miljoonaa kappaletta Polarin osakkeita 10 markan nimellisarvosta. Tästä muodostuivat 14,0 miljoonan markan satunnaiset tuotot. Satunnaiset kulut, 13,9 miljoonaa markkaa, muodostuivat Polarin osakkeiden arvonalennuskirjauksesta tilinpäätöksessä.

Voitto ennen varauksia ja veroja oli 316,0 miljoonaa markkaa eli 34,4 miljoonaa markkaa suurempi kuin edellisenä vuonna.

Välittömät verot kasvoivat 18,7 miljoonaa markkaa 97,9 miljoonaan markkaan.

Tilikauden voitto kasvoi edellisestä vuodesta 25,1 miljoonaa markkaa ja oli 217,6 miljoonaa markkaa.

Sijoitetun pääoman tuotto parani 13,2 prosentista 13,3 prosenttiin. Oman pääoman tuotto parani 0,3 prosenttiyksiköllä 11,4 prosenttiin. Tulos osaketta kohti kasvoi 0,99 markkaa edellisvuoden 13,95 markasta ja oli 14,94 markkaa.

Osakekannan markkina-arvo kasvoi kertomusvuoden aikana 563,4 miljoonaa markkaa ja oli vuoden lopussa 4 009,6 miljoonaa markkaa.

Vuodelta 1995 maksetut osingot olivat 100,9 miljoonaa markkaa eli 14,4 miljoonaa markkaa suuremmat kuin vuodelta 1994 maksetut osingot. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 1996 maksettava osinko nousee 7,50 markkaan osakkeelta.

Tavaratalot ja Sesto paransivat tulostaan

Tavaratalojen ryhmä kasvatti viime vuonna markkinaosuuttaan. Myynti kasvoi 11,0 prosenttia vuoteen 1995 verrattuna. Tavaratalojen ryhmän liikevoitto kasvoi 48,0 miljoonaa markkaa edellisvuodesta ja oli 118,7 miljoonaa markkaa. Pääosa liikevoiton kasvusta tuli ulkomaan toiminnoista, mutta liikevoitto kasvoi merkittävästi myös kotimaan toiminnoissa. Ulkomaan toimintojen tulosparrannuksen keskeiset tekijät olivat voimakkaat tervehdyttämistoimet sekä hinnoitteluvuoluita Venäjällä käytetyn dollarin kurssin nousu. Tavaratalojen ryhmän sijoitetun pääoman tuotto prosentti kasvoi merkittävästi edellisvuoden 11,8 prosentista 18,0 prosenttiin.

Autokaupan ryhmän myynti kasvoi uusien yksiköiden vaikutuksesta peräti 43,5 prosenttia vuodesta 1995. Uusien myymälöiden aloituskulut rasittivat kuitenkin vuoden 1996 tulosta niin, että Autokaupan ryhmän liikevoitto pieneni edellisen vuoden 20,8 miljoonasta markasta ja oli 18,5 miljoonaa markkaa. Autokaupan ryhmän sijoitetun pääoman tuotto prosentti pieneni edellisvuoden 11,5 prosentista ja oli 7,8 prosenttia.

Hobby Hallin myynti kasvoi 17,4 prosenttia edellisvuodesta. Myynti kasvoi sekä Suomessa että Eestissä. Markkinaosuuksia lisättiin aggressiivisella hinnoittelulla, jonka seurauksena myyntikate prosentti pieneni. Kun kulut kasvoivat markkamääräistä myyntikatteen kasvua enemmän, pieneni Hobby Hallin liikevoitto 5,0 miljoonaa markkaa ja oli 56,8 miljoonaa markkaa. Sijoitetun pääoman tuotto oli 19,1 prosenttia eli viisi prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisenä vuonna.

Seston tulos kehittyi positiivisesti sekä myyntikatteen paranemisen että toiminnan tehostamisen seurauksena niin Etujäteissä kuin perinteisissä Sestoissa. Koko ryhmän liikevoitto kasvoi edellisen vuoden 0,1 miljoonasta markasta 7,7 miljoonaan markkaan. Sijoitetun pääoman tuotto kasvoi tulosparrannuksen seurauksena 7,4 prosenttiin.

Seppälän myynti kehittyi edelleen hyvin ja kasvoi 9,0 prosenttia edellisvuodesta. Seppälän myyntikate ei kasvanut myynnin suhteessa. Koska kulut kasvoivat markkamääräistä myyntikatetta enemmän, liikevoitto pieneni 10,3 miljoonaa markkaa 70,6 miljoonaan markkaan. Sijoitetun pääoman tuotto pieneni edellisestä vuodesta, mutta se oli edelleen erittäin korkea, 60,3 prosenttia.

Akateemisen Kirjakaupan myynti kasvoi seitsemän prosenttia. Kulut kasvoivat

Hallituksen toimintakertomus

hieman myyntikatetta enemmän ja liikevoitto pieniä 1,2 miljoonaa markkaa 14,6 miljoonaan markkaan. Sijoitetun pääoman tuotto pieniä edellisvuodesta ja oli 15,5 prosenttia.

Kiinteistöyksikön vuokratuotot kasvoivat

Kiinteistöyksikön tuotoista valtaosa koostuu omilta kaupallisilta yksiköiltä veloitetuista sisäisistä vuokrasta. Omilta yksiköiltä veloitetut vuokrat vastaavat markkinavuokria. Kiinteistöyksikön liikevoitto kasvoi omien uusien liiketilojen käyttöönoton seurauksena 7,7 miljoonaa markkaa.

Pitkäaikainen vieras pääoma kasvoi

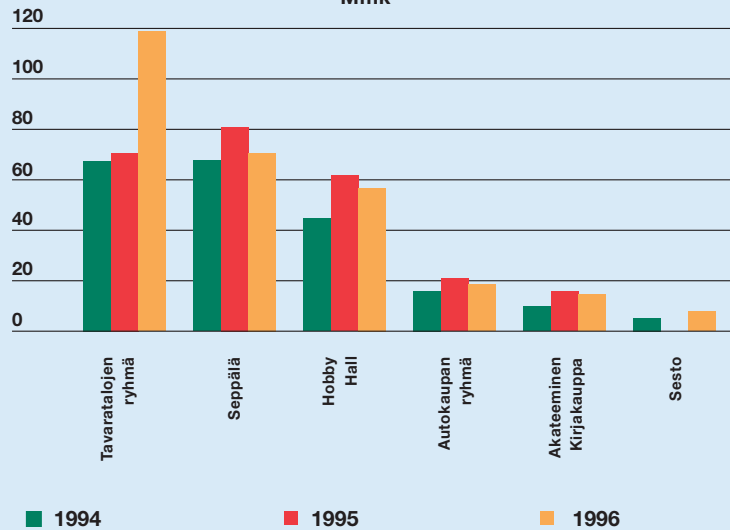
Stockmannin maksuvalmius oli edelleen hyvä. Maksettujen 97,9 miljoonan markan suurien verojen jälkeen tulorahoitus oli 330,5 miljoonaa markkaa. Se riitti kattamaan 100,9 miljoonan markan suuriset osingot sekä käyttöpääoman 166,3 miljoonan markan kasvun. Lisäksi tulorahoitus riitti kattamaan osan 333,2 miljoonan markan investoinneista.

Vuoden aikana lyhennettiin TEL-lainoja 24,4 miljoonalla markalla. Lisäksi lunastettiin edellisen vuoden vaihteessa lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan sisällyneet 65,0 miljoonan markan nimellisarvoiset Stockmannin yritystodistukset kokonaisuudessaan takaisin. Investointien rahoittamiseksi laskettiin lokakuussa liikkeeseen 300,0 miljoonan markan suurinen joukkovelkakirjalaina, jonka kiinteä nimelliskorko on 5,5 prosenttia. Laina maksetaan takaisin yhtenä eränä lokakuussa vuonna 2000. Muuta uutta pitkäaikaista lainaa nostettiin 37,8 miljoonaa markkaa, josta TEL-lainojen osuus oli 17,7 miljoonaa markkaa.

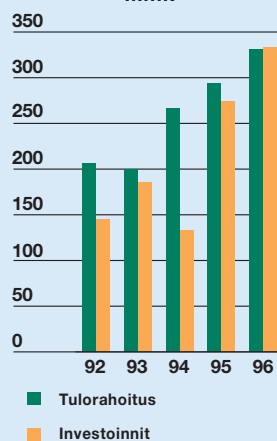
Likvidit varat olivat pienentyneet syyskuun loppuun mennessä 290,0 miljoonalla markalla, mutta edellä mainittujen lainajärjestelyjen ansiosta ne kasvoivat loppuvuoden aikana 388,9 miljoonaan markkaan. Vuoden lopussa likvidit varat olivat 48,4 miljoonaa markkaa suuremmat kuin edellisen vuoden lopussa.

Omavaraisuusaste pysyi vieraan pääoman lisäyksestä ja taseen loppusumman kasvusta huolimatta edelleen korkealla tasolla ja oli 58,8 prosenttia verrattuna 63,6 prosenttiin vuoden 1995 lopussa.

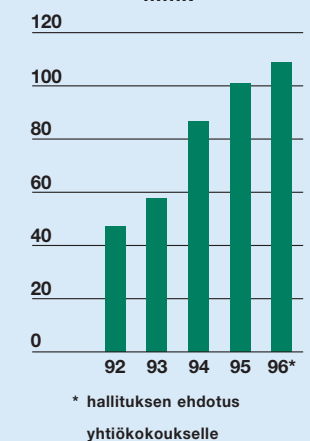
Kaupallisten yksiköiden liikevoitto 1994-1996, Mmk

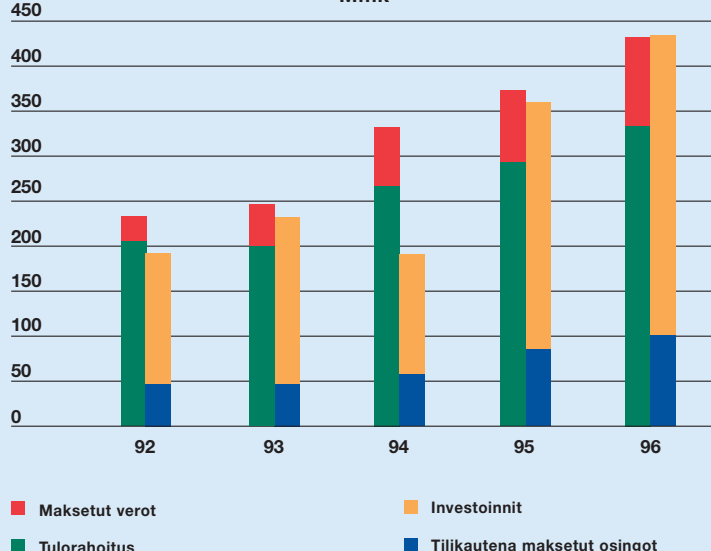
Tulorahoitus ja investoinnit 1992-1996, Mmk

Tilikaudelta maksetut osingot 1992-1996, Mmk

Tulorahoitus, verot, osingot ja investoinnit 1992-1996, Mmk

Investoinnit edelleen mittavat

Investoinnit käyttömaisuuteen olivat yhteensä 333,2 miljoonaa markkaa, kun ne edellisenä vuonna olivat 273,7 miljoonaa markkaa. Merkittävin kohde oli huhtikuussa 1996 avattu Tallinnan tavaratalo, johon kalusteineen sitoutui kertomusvuoden aikana 40,6 miljoonaa markkaa. Tavaratalon kokonaiskustannus oli 90,4 miljoonaa markkaa. Seston Tampereen Etujätettiin investoitiin 25,4 miljoonaa markkaa ja Autokaupan ryhmän uusiin yksiköihin 22,1 miljoonaa markkaa. Autokaupan ryhmän investointeihin sisältyvät huhtikuussa 1996 ostetut 51 prosentin osuudet TF-Autokeskus Oy:n ja Espoon Autotalo Oy:n osakkeista.

Merkittävin osakeinvestointi, 45,6 miljoonaa markkaa, oli 16 prosentin omistusosuuden hankinta Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy:stä, joka omistaa yhtiön käytössä Pitäjänmäellä olevat toimisto- ja varastotilat. Lisäksi hankittiin Akateemisen Kirjakaupan Tapiolan uuden myymälän huoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet, joiden hinta oli 33,5 miljoonaa markkaa, sekä edellä mainitun sopimuksen mukaisesti Polar-Yhtymä Oy:n osakkeita 36,3 miljoonalla markalla Povarstock Oy:n osakkeiden myynnin yhteydessä. Muista investoinneista kohdistui rakennuksiin 5,6 miljoonaa markkaa, koneisiin ja kalustoon 76,2 miljoonaa markkaa, muihin pitkävaikutteisiin menoihin 26,4 miljoonaa markkaa, osakkeisiin 16,5 miljoonaa markkaa ja tontteihin 5,0 miljoonaa markkaa.

Vuoden vaihteessa vielä keskeneräisenä ollut Helsingin tavaratalon myymälätilojen laajennus sekä siihen liittyvä tavaratalon ja Forumin kauppakeskuksen paikoitushallin yhdistävä tunneli valmistuivat maaliskuun 1997 alussa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 40,6 miljoonaa markkaa.

Uusista investoinneista merkittävin on Tapiolan tavaratalon laajennushanke. Rakennuksen suunnittelutyö on käynnistynyt ja rakennustyöt ajoittuvat vuosille 1997 ja 1998. Tapiolan tavarataloon tulee 3 800 neliometriä lisää myyntipinta-alaa ja sen kokonaiskustannusarvio kalusteineen on 115 miljoonaa markkaa. Myös Autokaupan ryhmän hanke myymälätilojen rakentamiseksi Helsingin Herttoniemeen on käynnistynyt. Rakennukseen tulee myymälän lisäksi korjaamo- ja huoltilat ja sen kustannusarvio tontteineen on noin 40 miljoonaa markkaa.

Henkilöstömäärä kasvoi

Henkilöstökulut olivat 850,2 miljoonaa markkaa, kun ne edellisenä vuonna olivat 762,8 miljoonaa markkaa. Kulut kasvoivat 11,5 prosenttia. Henkilöstökulujen osuus liikevaihdosta oli 13,8 prosenttia, kun osuus edellisvuonna oli 14,6 prosenttia.

Stockmannin palveluksessa oli joulukuun lopussa 7 072 henkilöä eli 504 enemmän kuin edellisenä vuonna. Koko-aikaiseksi muutettu henkilömäärä kasvoi 415 henkilöllä ja oli vuoden lopussa 6 039. Henkilömäärää kasvattivat lähinnä vuoden aikana avatut uudet yksiköt. Ulkomaisten yksiköiden henkilömäärä kasvoi 153 henkilöllä Tallinnan tavaratalon avaamisen seurauksena. Ulkomailla työskenteli vuoden lopussa 718 henkilöä, joista 34 oli suomalaisia.

Henkilöstön määrä vuoden aikana oli keskimäärin 6 589 henkilöä eli 574 henkilöä enemmän kuin vuonna 1995. Emoyhtiön henkilömäärä oli keskimäärin 4 930 ja kasvu edellisvuodesta oli 276 henkilöä.

Tilikauden päättymisen jälkeiset olennaiset tapahtumat

Helmikuussa päätettiin Kesko Oy:n ja Tuko Oy:n kanssa järjestelystä, jolla Stockmann ostaa 14 prosenttia Tukospar Oy:n osakkeista hintaan 32,9 miljoonaa markkaa. Kaupan tavoitteena oli Stockmannin osalta turvata kilpailukykyiset toimitusehdot Tavaratalojen ryhmän ja Seston päivittäistavaraostoille. Kaupan toteutuminen edellyttää EU-komission hyväksymistä.

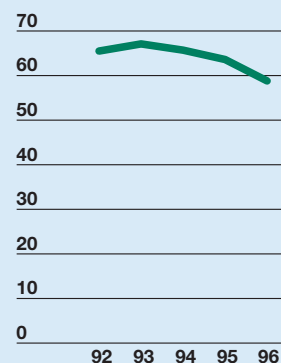
Vuoden 1997 näkymät

Yksityisen kulutuksen ennustetaan kasvavan noin neljällä prosentilla sekä vuonna 1997 että 1998. Myös vähittäiskauppa odottaa myyntiensä kasvavan vastaavasti.

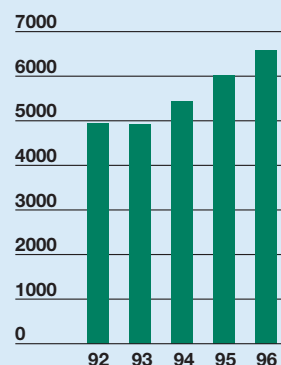
Suomen talouden uskotaan vahvistuvan ja talouskehityksen jatkuvan vakaina lähivuodet. Inflaation ja korkotason ennustetaan pysyvän edelleen alhaisina. Myös työttömyysasteen ennustetaan laskevan hieman. Kuluttajien usko talouden elpymiseen on vahvistunut.

Yleisen taloudellisen kehityksen ja Stockmannin toteuttamien investointien sekä tiedossa olevien laajennusten tuoman kasvun odotetaan heijastuvan myönteisesti Stockmannin kaupallisten yksiköiden toimintaan. Stockmannin myynnin kasvun ennakoidaan ylittävän

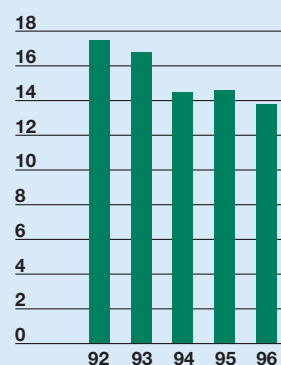
Omavaraisuusaste
1992-1996, %

Henkilöstö keskimäärin
1992-1996

Henkilöstökulut liikevaihdosta
1992-1996, %

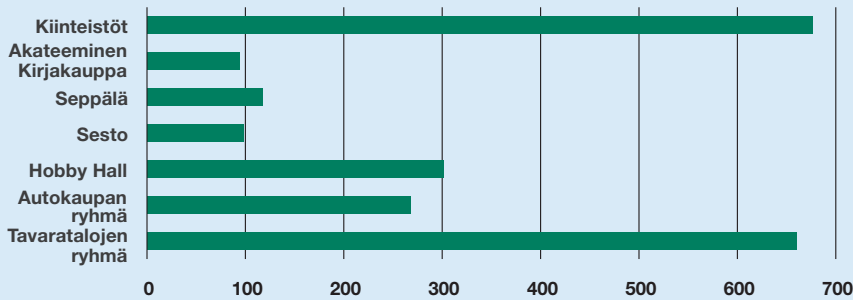
Hallituksen toimintakertomus

vähittäiskaupan keskimääräisen kasvun, mutta sen ei kuitenkaan odoteta olevan yhtä voimakasta kuin vuonna 1996.

Vaikka vuoden 1996 tulosta parantaa kertaluonteinen 15 miljoonan markan

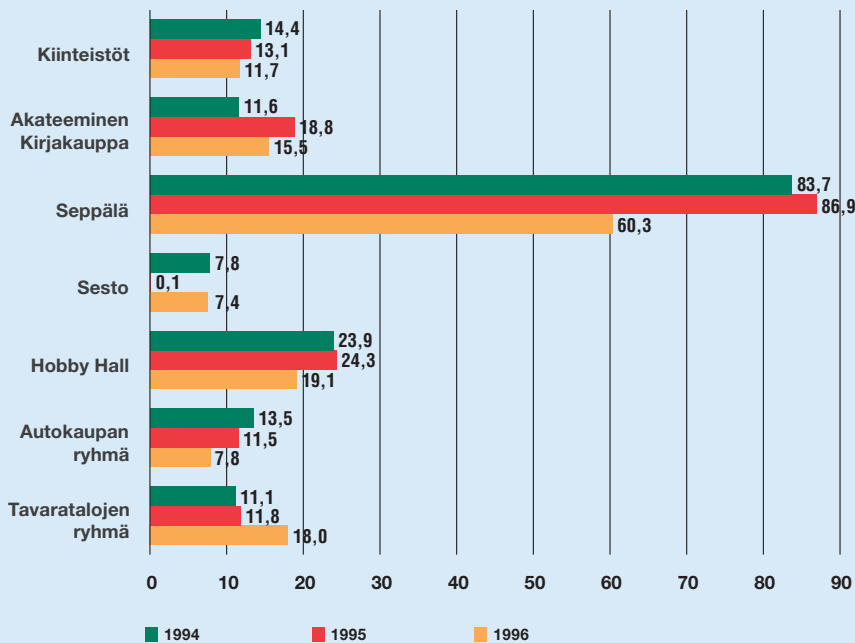
suuruinen osakkeiden myyntivoitto, hallitus arvioi, että vuoden 1997 toiminnallinen tulos eli tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja on vähintään yhtä hyvä kuin vuonna 1996.

Sijoitettu pääoma 1996, Mmk

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti* 1994-1996,

* liikevoitto suhteutettuna sijoitettuun pääomaan

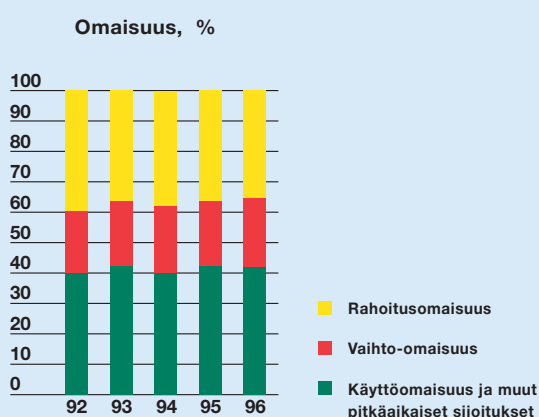
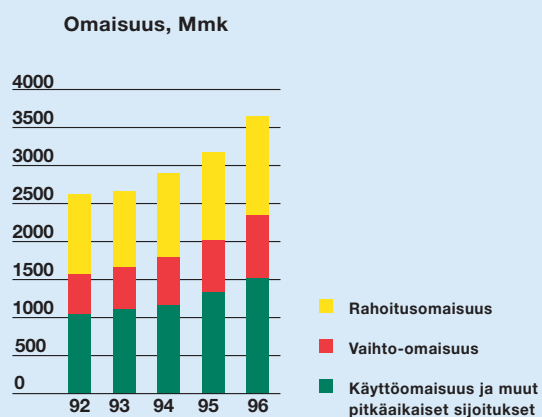

Stockmannin tuloslaskelma (konserni)

	1.1.-31.12.1996		1.1.-31.12.1995		Muutos
	Mmk		Mmk		%
Liikevaihto ¹⁾	6 164,5		5 213,8		18,2
Liiketoiminnan muut tuotot ²⁾	15,0		-		
Kulut :					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat: ³⁾					
Ostot tilikauden aikana	4 412,2		3 558,6		
Varastojen lisäys	-148,9		-32,8		
Henkilöstökulut ⁴⁾	850,2		762,8		
Vuokrat	206,0		196,7		
Muut kulut ⁵⁾	456,2	5 775,7	388,1	4 873,4	18,5
Käyttökate	403,8		340,4		18,6
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista ⁶⁾	112,4		91,8		22,4
Liikevoitto	291,4		248,5		17,3
Rahoitustuotot ja -kulut: ⁷⁾					
Osinkotuotot	4,3		4,6		
Korkotuotot	66,8		63,2		
Muut rahoitustuotot	0,3		2,9		
Korkokulut	-37,2		-30,7		
Muut rahoituskulut	-9,6	24,5	-8,3	31,7	-22,7
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	315,9		280,3		12,7
Satunnaiset tuotot ja kulut: ⁸⁾					
Satunnaiset tuotot	14,0		1,3		
Satunnaiset kulut	-13,9	0,1	-	1,3	
Voitto ennen varauksia ja veroja	316,0		281,6		12,2
Poistoeron lisäys ⁶⁾	-60,6		-70,1		
Vapaaehtoisten varausten vähennys	60,1		60,3		
Välittömät verot:					
Tilikaudelta	-100,4		-81,0		
Aikaisemmilta tilikausilta	2,6	-97,9	1,8	-79,2	23,5
Tilikauden voitto	217,6		192,5		13,0

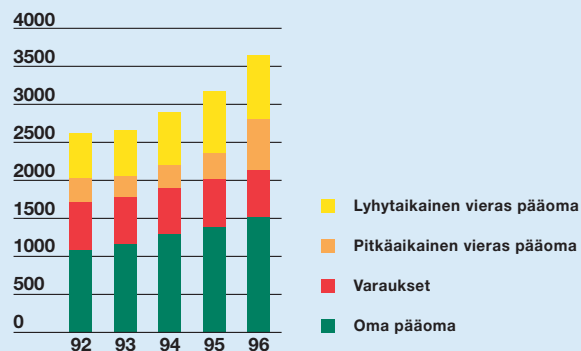
Stockmannin tase (konserni)

VASTAAVAA	31.12.1996 Mmk		31.12.1995 Mmk	
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet ⁹⁾				
Konserniliikearvo	6,0		–	
Muut pitkävaikutteiset menot	105,1		85,2	
	111,1		85,2	
Aineelliset hyödykkeet ⁹⁾				
Maa- ja vesialueet	107,5		102,5	
Rakennukset ja rakennelmat	782,9		749,4	
Koneet ja kalusto	292,8		262,7	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3		0,3	
	1 183,5		1 114,9	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset ¹⁰⁾				
Osakkeet ja osuudet	232,5	1 527,1	146,3	1 346,3
Vaihto- ja rahoitusomaisuus				
Vaihto-omaisuus				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	825,7		676,9	
Saamiset ¹²⁻¹⁵⁾				
Myyntisaamiset	773,5		692,4	
Lainasaamiset	22,3		19,8	
Siirtosaamiset	80,9		77,6	
Muut saamiset	27,4		22,7	
	904,1		812,5	
Rahoitusomaisuusarvopaperit ¹⁶⁾				
Joukkovelkakirjat ja muut velkakirjat	312,8		245,8	
Rahat ja pankkisaamiset	76,2	2 118,8	94,8	1 829,9
	3 645,9		3 176,2	

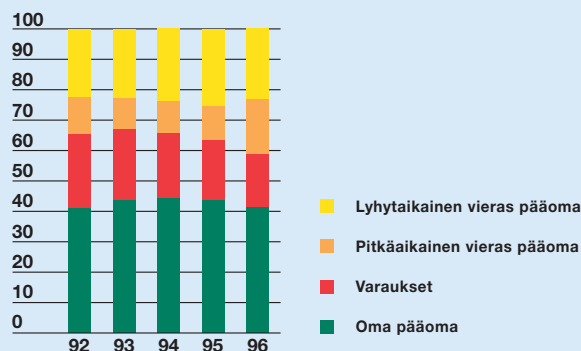

VASTATTAVAA	31.12.1996 Mmk		31.12.1995 Mmk	
Oma pääoma ^{17,18)}				
Sidottu oma pääoma				
A-osakkeet	165,8		165,8	
B-osakkeet	122,8		122,5	
Osakepääoma yhteensä	288,6		288,3	
Vararahasto	371,5		360,4	
Arvonkorotusrahasto	140,0		140,0	
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahaso	260,0		260,0	
Muuntoero	0,0		0,1	
Kertyneet voittovarot	244,8		153,3	
Tilikauden voitto	217,6	1 522,4	192,5	1 394,6
Vähemmistöosuus		1,0		–
Varaukset ¹⁹⁾				
Kertynyt poistoero	496,0		435,4	
Vapaaehtoiset varaukset				
Investointivaraus	–		2,7	
Siirtymävaraus	122,7		188,3	
	122,7	618,7	191,0	626,4
Vieras pääoma ^{13,20-24)}				
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	300,0		–	
Lainat rahoituslaitoksilta	32,4		13,3	
Eläkelainat	328,0		335,9	
Muut pitkäaikaiset velat	1,5		1,5	
	661,9		350,7	
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,8		–	
Eläkelainat	25,2		23,8	
Ostovelat	395,6		374,1	
Siirtovelat	279,6		244,6	
Muut lyhytaikaiset velat	140,6		161,9	
	841,8	1 503,7	804,4	1 155,2
		3 645,9		3 176,2

Rahoitus, Mmk

Rahoitus, %

Stockmannin rahoituslaskelma (konserni)

	1996 Mmk	1995 Mmk
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Käyttökate	403,8	340,4
Rahoitustuotot ja -kulut	24,5	31,7
Satunnaiset erät	0,1	1,3
Verot	-97,9	-79,2
	330,5	294,2
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus		
lisäys (-), vähennys (+)	-148,9	-36,1
Lyhytaikaiset liikesaamiset		
lisäys (-), vähennys (+)	-91,6	-146,4
Korottomat lyhytaikaiset velat		
lisäys (+), vähennys (-)	74,2	81,8
	-166,3	-100,7
Liiketoiminnan kassavirta	164,2	193,5
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-333,2	-273,7
Käyttöomaisuuden myyntituotot	40,0	
	-293,2	-273,7
Kassavirta ennen rahoitusta	-129,0	-80,2
Rahoitus		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+)	337,8	70,9
Pitkäaikaisten velkojen vähennys (-)	-24,4	-23,6
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	-39,0	32,4
Voitonjako	-101,2	-86,8
Osakemerkintä	3,2	-
Muut oman pääoman muutokset	0,1	-0,5
Muut rahoituserät	0,9	-
	177,4	-7,6
Likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	48,4	-87,8
Likvidit varat 1.1.	340,6	428,4
Muutos	48,4	-87,8
Likvidit varat 31.12.	388,9	340,6

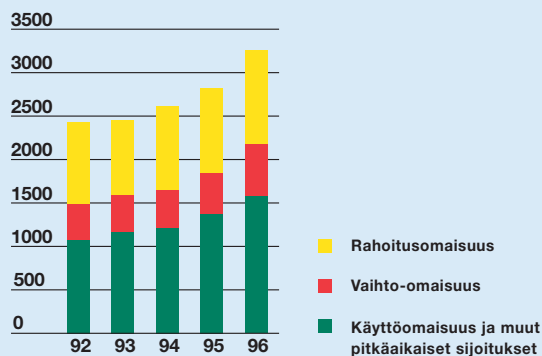
OY Stockmann AB tuloslaskelma (emoyhtiö)

	1.1.-31.12.1996		1.1.-31.12.1995		Muutos
	Mmk		Mmk		%
Liikevaihto ¹⁾	4 622,6		3 975,0		16,3
Liiketoiminnan muut tuotot ²⁾	15,0		-		
Kulut :					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat: ³⁾					
Ostot tilikauden aikana	3 431,3		2 795,6		
Varastojen lisäys	-126,4		-29,2		
Henkilöstökulut ⁴⁾	682,7		613,9		
Vuokrat	140,6		134,0		
Muut kulut ⁵⁾	260,2	4 388,5	244,7	3 759,0	16,7
Käyttökate	249,1		216,0		15,3
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista ⁶⁾	93,5		79,2		18,1
Liikevoitto	155,5		136,8		13,7
Rahoitustuotot ja -kulut: ⁷⁾					
Osinkotuotot	4,3		4,6		
Korkotuotot	69,5		64,9		
Muut rahoitustuotot	5,6		2,7		
Korkokulut	-42,1		-37,1		
Muut rahoituskulut	-1,2	36,1	-8,1	27,0	33,8
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	191,6		163,8		17,0
Satunnaiset tuotot ja kulut: ⁸⁾					
Satunnaiset tuotot	14,0		1,3		
Satunnaiset kulut	-13,9	0,1	-	1,3	
Voitto ennen varauksia ja veroja	191,7		165,1		16,1
Poistoeron lisäys ⁶⁾	-46,7		-59,6		
Vapaaehtoisten varausten vähennys	49,4		52,8		
Välittömät verot:					
Tilikaudelta	-55,8		-39,2		
Aikaisemmilta tilikausilta	-	-55,8	1,9	-37,3	49,5
Tilikauden voitto	138,4		120,9		14,5

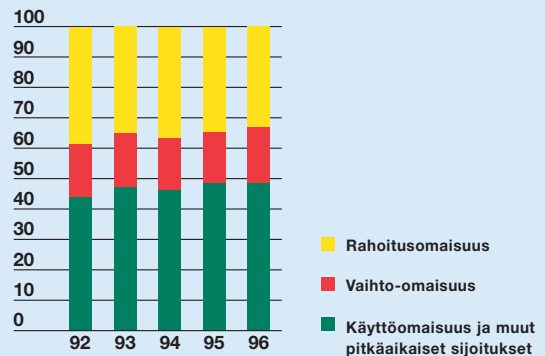
OY Stockmann AB tase (emoyhtiö)

VASTAAVAA	31.12.1996 Mmk	31.12.1995 Mmk	
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Aineettomat hyödykkeet ⁹⁾			
Liikearvo	5,4	–	
Muut pitkävaikutteiset menot	92,3	74,5	
	97,8	74,5	
Aineelliset hyödykkeet ⁹⁾			
Maa- ja vesialueet	53,3	48,6	
Rakennukset ja rakennelmat	711,0	674,7	
Koneet ja kalusto	224,6	221,5	
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3	
	989,2	945,1	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset ^{10,11)}			
Osakkeet ja osuudet	476,9	331,1	
Lainasaamiset	22,0	22,0	
	498,9	353,1	1 372,7
	1 585,9		
Vaihto- ja rahoitusomaisuus			
Vaihto-omaisuus			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	597,5	471,1	
Saamiset ¹²⁻¹⁴⁾			
Myyntisaamiset	488,0	461,6	
Lainasaamiset	167,1	177,0	
Siirtosaamiset	56,4	36,0	
Muut saamiset	28,3	21,4	
	739,8	696,0	
Rahoitusomaisuusarvopaperit ¹⁶⁾			
Joukkovelkakirjat ja muut velkakirjat	312,8	245,8	
Rahat ja pankkisaamiset	28,3	30,8	1 443,7
	3 264,3	2 816,4	

Omaisuus, Mmk

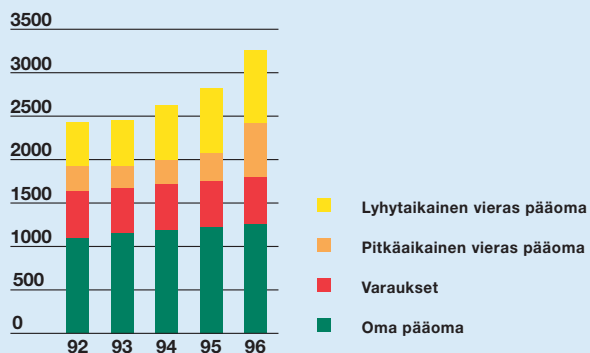
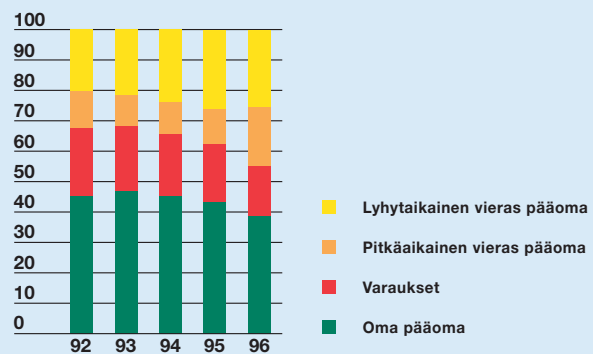

Omaisuus, %

VASTATTAVAA

	31.12.1996		31.12.1995	
	Mmk		Mmk	
Oma pääoma ^{17,18)}				
Sidottu oma pääoma				
A-osakkeet	165,8		165,8	
B-osakkeet	122,8		122,5	
Osakepääoma yhteensä	288,6		288,3	
Vararahasto	363,3		360,4	
Arvonkorotusrahasto	140,0		140,0	
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahaso	260,0		260,0	
Kertyneet voittovarot	73,6		53,9	
Tilikauden voitto	138,4	1 263,9	120,9	1 223,5
Varaukset ¹⁹⁾				
Kertynyt poistoero	426,1		379,4	
Vapaaehtoiset varaukset				
Siirtymävaraus	109,7		159,1	
	109,7	535,8	159,1	538,5
Vieras pääoma ^{13,20-24)}				
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	300,0		–	
Lainat rahoituslaitoksilta	32,4		13,3	
Eläkelainat	294,0		299,3	
Muut pitkäaikaiset velat	1,5		1,5	
	627,9		314,1	
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,8		–	
Eläkelainat	22,6		21,1	
Ostovelat	287,6		234,0	
Siirtovelat	195,1		163,9	
Muut lyhytaikaiset velat	330,5		321,3	
	836,6	1 464,5	740,3	1 054,5
		3 264,3		2 816,4

Rahoitus, Mmk

Rahoitus, %

OY Stockmann AB rahoituslaskelma (emoyhtiö)

	1996 Mmk	1995 Mmk
Liiketoiminta		
Tulorahoitus		
Käyttökate	249,1	216,0
Rahoitustuotot ja -kulut	36,1	27,0
Satunnaiset erät	0,1	1,3
Verot	-55,8	-37,3
	229,4	206,9
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus,		
lisäys (-), vähennys (+)	-126,4	-29,2
Lyhytaikaiset liikesaamiset,		
lisäys (-), vähennys (+)	-43,8	-121,8
Korottomat lyhytaikaiset velat,		
lisäys (+), vähennys (-)	132,9	86,1
	-37,2	-64,9
Liiketoiminnan kassavirta	192,1	142,0
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-346,8	-238,6
Käyttöomaisuuden myyntituotot	40,0	-
	-306,8	-238,6
Kassavirta ennen rahoitusta	-114,6	-96,6
Rahoitus		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys (+)	337,8	61,4
Pitkäaikaisten velkojen vähennys (-)	-21,6	-20,6
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	-39,0	27,7
Voitonjako	-101,2	-86,8
Osakemarkintä	3,2	-
	179,1	-18,3
Likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	64,5	-114,9
Likvidit varat 1.1.	276,6	391,4
Muutos	64,5	-114,9
Likvidit varat 31.12.	341,1	276,6

Liitetiedot

Laadintaperiaatteet

Yleisperiaate

Tilinpäätös on laadittu alkuperäisten hankinta-arvojen perusteella.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö OY Stockmann AB:n sekä ne yhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia osakkeiden äänimäärästä. Konserniyhtiöiden yli 20-prosenttisesti omistamia kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyhtiöinä eikä konserniin kuulu muita osakkuusyhtiöitä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat on eliminoitu.

Tytäryhtiöosakkeet

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Tytäryhtiöiden osakkeiden hankintamenon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu osittain käyttöomaisuuteen. Käypien arvojen yli menevä osa on esitetty omana liikearvoeränä, josta on tehty tasapoisto viiden tai kymmenen vuoden poistoaajan mukaan.

Tytäryhtiöiden hankintahetken verotamattomista vapaaehtoisista varauksista 72 prosenttia on katsottu omaksi pääomaksi. Loput 28 prosenttia sisältyvät konsernitaseessa velkoihin. Purettaessa tytäryhtiöissä hankintahetkellä ollutta vapaaehtoista varausta tuloutetaan konsernissa vain verovelan pienenemistä vastaava osuus. Tämä erä esitetään konsernin satunnaisissa tuotoissa.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on muutettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin virallisen kurssin mukaan. Venäläisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on kuitenkin muutettu Suomen markkoiksi käyttäen monetary-non monetary -menetelmää, jossa käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus ja oma pääoma muutetaan Suomen markkoiksi hankintahetken mukaisella Suomen Pankin ilmoittamalla keskikurssilla ja muut tase-erät tilinpäätöspäivän mukaisella Suomen Pankin ilmoittamalla keskikurssilla ja tuloslaskelma kuukausittain kuukauden keskikurssilla.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty alimman arvon periaatetta eli varasto on merkitty taseeseen hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan mukaiseen alimpaan arvoon. Vaihto-omaisuuden hankintameno on määritelty käyttäen hankinnasta aiheutuneita muuttuvia menoja FiFo-periaatetta noudattaen.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on arvostettu käyttäen Suomen Pankin ilmoittamia tilinpäätöspäivän keskikursseja. Rahoituksen kurssivoitot ja kurssitappiot on kirjattu nettomääräisinä muihin rahoituskuluihin.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuus on arvostettu alkuperäisiin hankinta-arvoihin, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Tasearvoihin sisältyy lisäksi maa-alueiden ja rakennusten arvonkorotuksia. Konsernissa käytetään seuraavia poistokäsitteitä:

- Suunnitelman mukaiset poistot, jotka perustuvat alkuperäiseen hankintamenuun ja käyttöomaisuuseseen arvioituun taloudelliseen käyttöaikaan seuraavasti:
 - liikearvo ja konserniliikearvo 5 vuotta
 - muut pitkävaikutteiset menot 5-10 vuotta,
 - rakennukset 25-50 vuotta,
 - koneet ja kalusto 7-12 vuotta,
 - kevyt myymäläkalusto, autot ja ATK-laitteet 5 vuotta.
- Kirjanpidolliset poistot, jotka perustuvat verolainsäädäntöön.

Kirjanpidollisten poistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotus esitetään tuloslaskelmassa poistoeron lisäyksenä tai vähennyksenä. Taseessa suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen kertynyt erotus esitetään vastattavaa-puolella varauksissa.

Liitetiedot

Tuloslaskelma

1 Liikevaihto

Tavaratalojen ja Hobby Hallin liikevaihdosta tuli Venäjältä 234,4 Mmk vuonna 1996 ja 250,3 Mmk vuonna 1995 sekä Eestistä 171,2 Mmk vuonna 1996 ja 70,2 Mmk vuonna 1995. Ulkomaisen liikevaihdon osuus Stockmannin liikevaihdosta oli 6,6 % vuonna 1996 ja 6,1 % vuonna 1995.

Luottotappiot ja postimyynnin lähetyskulut sisältyvät muihin kuluihin vuodesta 1996 alkaen ja edellisten vuosien luvut on muutettu vastaavasti.

2 Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin on kirjattu Tuko Oy:n ja Helsingin Keskustukku Oy:n osakkeiden myynnistä saatu 15,0 miljoonan markan suuruinen myyntivoitto.

3 Myyntikate

	Konserni 1996		Konserni 1995		Emoyhtiö 1996		Emoyhtiö 1995	
	Mmk	%	Mmk	%	Mmk	%	Mmk	%
Liikevaihto	6 164,5	100,0	5 213,8	100,0	4 622,6	100,0	3 975,0	100,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 263,3	69,2	3 525,8	67,6	3 304,9	71,5	2 766,4	69,6
Myyntikate	1 901,2	30,8	1 688,0	32,4	1 317,6	28,5	1 208,6	30,4
Muut liiketoiminnan tuotot	15,0	0,2	–	–	15,0	0,3	–	–

4 Henkilöstökulut

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajien palkat ja palkkiot	3,7	3,6	1,8	1,7
Muut palkat	645,9	592,8	518,5	484,4
Pakolliset henkilösivukulut				
Eläkevakuutukset	94,8	81,8	74,4	63,1
Muut pakolliset henkilösivukulut	89,1	68,6	75,5	52,0
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	16,7	15,8	12,5	12,7
Yhteensä	850,2	762,8	682,7	613,9
Luontoisetujen raha-arvo	7,0	5,7	6,3	5,1

Johdon eläkesitoumukset

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajien eläkeiäksi on sovittu 55 - 65 vuotta.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

5 Muut kulut

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Markkinointikulut	167,7	138,8	72,0	64,0
Varasto-, pakkaus- ja kuljetuskulut	18,3	16,4	12,7	11,1
Postimyynnin lähetyskulut	40,4	36,8	–	–
Korjauskulut	23,3	21,9	18,3	17,4
Sähkö-, lämpö- ja polttoainekulut	24,3	21,6	20,1	18,3
Matka- ja kokouskulut	17,3	15,6	12,9	11,7
Kiinteistöjen hoitokulut	42,3	35,8	33,2	30,0
Posti-, puhelin- ja sähkekulut	21,5	17,3	14,2	11,9
Luottotappiot	9,6	9,6	3,4	3,4
Muut kulut	91,6	74,3	73,5	76,8
Yhteensä	456,2	388,1	260,2	244,7

6 Suunnitelman mukaiset poistot

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Suunnitelman mukaiset poistot				
Liikearvo			0,4	–
Muut pitkävaikutteiset menot	19,8	16,3	18,3	14,7
Rakennukset	17,5	14,3	14,7	11,5
Koneet ja kalusto	74,1	61,3	60,1	53,1
	111,4	91,8	93,5	79,2
Konserniliikearvo	1,0	–	–	–
Yhteensä	112,4	91,8	93,5	79,2

Liitetiedot

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Poistoeron muutos				
Tuloslaskelma				
Liikearvo			0,4	–
Muut pitkävaikutteiset menot	10,5	3,7	9,2	1,5
Rakennukset	39,4	59,3	40,0	56,0
Koneet ja kalusto	10,7	7,1	-2,8	2,1
Yhteensä	60,6	70,1	46,7	59,6

Mmk	1996		1995	
	Suunnitelman mukaiset poistot konserniyhtiöittäin			
OY Stockmann AB	93,5	79,2		
Oy Hobby Hall Ab	6,3	5,8		
Sewex Oy Seppälä	7,6	5,2		
Suomen Pääomarahhoitus Oy	1,1	0,9		
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti	1,1	0,8		
Stockmann AS	2,5	–		
A/O Kalinka-Stockmann	0,1	0,0		
Muut	0,2	0,0		
Yhteensä konsernituloslaskelmassa	112,4	91,8		

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Liikearvo ja konserniliikearvo	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5-10 vuotta
Rakennukset	25-50 vuotta
Koneet ja kalusto	5-12 vuotta

7 Rahoitustuotot ja -kulut

Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja -kulut

Mmk	Emoyhtiö	
	1996	1995
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot		
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	1,4	1,6
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	3,7	2,5
Konserniyhtiöille maksetut rahoituskulut		
Korkokulut	8,7	8,6

Korkotuotot

Korkotuottoihin sisältyy korollisten myyntisaamisten ja käyttöomaisuuden leasing-toiminnan korkotuottoja 45,0 Mmk vuonna 1996 ja 35,7 Mmk vuonna 1995.

Muut rahoitustuotot ja -kulut

Muihin rahoituskuluihin sisältyy 1996 rahoitustoiminnan valuuttakurssitappioita 3,9 Mmk ja valuuttakurssivoittoja 2,9 Mmk. Vastaavat luvut vuonna 1995 olivat 4,7 Mmk ja 3,7 Mmk.

Muihin rahoituskuluihin vuonna 1996 sisältyy myös Venäjän tytäryhtiöiden konsolidointimenetelmästä johtuva 6,0 Mmk:n korjauserä, joka on syntynyt vuosina 1994 ja 1995 kertyneiden tappioiden rahoittamisesta emoyhtiön myöntämällä FIM-määräisellä lainalla.

8 Satunnaiset tuotot ja kulut

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Käyttöomaisuusosakkeiden myyntivoitto	14,0	1,3	14,0	1,3
Käyttöomaisuusosakkeiden arvonalennus	-13,9	–	-13,9	–
Yhteensä	0,1	1,3	0,1	1,3

Liitetiedot

Tase

9 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	–	–		
Lisäykset 1.1.-31.12.	7,0	–		
Vähennykset 1.1.-31.12.	–	–		
Hankintameno 31.12.	7,0	–		
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.	1,0	–		
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,0	–		
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.				–
Lisäykset 1.1.-31.12.			6,3	–
Vähennykset 1.1.-31.12.			–	–
Hankintameno 31.12.			6,3	–
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.			0,8	–
Kirjanpitoarvo 31.12.			5,4	–
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.			–	–
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.			0,4	–
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.			0,4	–
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	130,9	113,5	114,1	99,4
Lisäykset 1.1.-31.12.	40,7	26,4	35,7	22,1
Vähennykset 1.1.-31.12.	7,5	9,0	5,7	7,4
Hankintameno 31.12.	164,1	130,9	144,1	114,1
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.	59,0	45,8	51,8	39,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	105,1	85,2	92,3	74,5
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	11,1	7,4	5,4	3,9
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	10,5	3,7	9,2	1,5
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	21,6	11,1	14,6	5,4
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	102,5	86,0	48,6	51,7
Lisäykset 1.1.-31.12.	5,0	16,5	4,8	1,2
Vähennykset 1.1.-31.12.	0,1	–	0,0	4,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	107,5	102,5	53,3	48,6
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	857,7	719,9	774,0	636,2
Lisäykset 1.1.-31.12.	61,1	137,8	50,0	137,8
Hankintameno 31.12.	918,8	857,7	824,0	774,0
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.	135,9	108,2	112,9	99,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	782,9	749,4	711,0	674,7
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	327,8	268,5	293,0	237,0
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	39,4	59,3	40,0	56,0
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	367,1	327,8	332,9	293,0
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	514,4	457,4	442,5	396,7
Lisäykset 1.1.-31.12.	125,0	89,5	81,6	66,3
Vähennykset 1.1.-31.12.	57,3	32,6	49,5	20,5
Hankintameno 31.12.	582,1	514,4	474,6	442,5
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 31.12.	289,3	251,7	250,0	221,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	292,8	262,7	224,6	221,5
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	96,5	89,4	81,0	78,9
Poistoeron lisäys 1.1.-31.12.	10,7	7,1	-2,8	2,1
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	107,2	96,5	78,2	81,0
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	0,3	0,3	0,3	0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,3	0,3	0,3	0,3

Liitetiedot

Tasearvoihin sisältyvät arvonkorotukset

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Tontit ja maa-alueet	35,1	35,1	35,1	35,1
Rakennukset	157,7	157,7	157,7	157,7
Yhteensä	192,8	192,8	192,8	192,8

Verotusarvot ja palovakuutusarvot

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1995	1994	1995	1994
Verotusarvot				
Maa-alueet	365,3	342,6	358,1	329,7
Tytäryhtiöosakkeet	-	-	287,0	210,9
Muut osakkeet	161,4	99,7	153,9	94,6
Rakennukset				
Verotusarvot	155,0	145,6	112,6	101,5
Palovakuutusarvot	1 472,0	1 290,1	1 352,9	1 195,1

10 Osakkeet ja osuudet

Emoyhtiön omistamat	Lukumäärä	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Nim. arvo Milj. yks.	Kirjanpito- arvo Mmk	Voitto Mmk	Oma pää- oma Mmk
Tytäryhtiöosakkeet							
A/O Kalinka-Stockmann	1 000	100,0	100,0	RUR 65600,00	55,72	-13,20	3,94
A/O Stockmann-Krasnoselskaja	100	100,0	100,0	RUR	55,00	0,05	0,00
Aspius Oy	100	100,0	100,0	FIM	0,02	4,35	1,80
Espoon Autotalo Oy	51	51,0	51,0	FIM	0,01	1,10	0,19
Kiinteistö Oy Friisinkeskus	1 000	100,0	100,0	FIM	0,05	0,05	0,88
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti	388	100,0	100,0	FIM	3,00	29,26	0,04
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie	500 000	100,0	100,0	FIM	5,00	5,00	0,01
Oy Hobby Hall Ab	120 000	100,0	100,0	FIM	60,00	111,79	37,42
Oy Hullut Päivät-Galna Dagar Ab	10	100,0	100,0	FIM	0,02	0,02	0,00
Oy Suomen Pääomarahoitus- Finlands Kapitalfinans Ab	1 000	100,0	100,0	FIM	10,00	10,00	0,00
Sewex Oy Seppälä	30 000	100,0	100,0	FIM	30,00	30,00	57,44
Stockmann AS	18 000	100,0	100,0	EEK	18,00	6,75	-2,06
TF-Autokeskus Oy	151	51,0	51,0	FIM	0,03	1,10	3,12
Upper Limit Oy	100	100,0	100,0	FIM	0,15	9,65	0,01
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä					264,83	85,52	482,71
Muut osakkeet ja osuudet							
Aktia Säästöpankki Oy	295 900		0,9	3,55	4,10		
Asunto Oy Albertinkatu 28	238		1,0	0,01	0,56		
Asunto Oy Eino Leinonkatu 7	1 583		25,0	2,69	8,53		
Asunto Oy Harjula	2		2,0	0,00	0,52		
Helsingin Arvopaperipörssi Oy	20 000		0,6	0,20	0,16		
Helsingin Puhelinyhdistys	412		0,0	0,04	1,02		
Helsinki Halli Oy	1		0,3	0,10	1,05		
Kesko Oy	1 267 000		1,0	12,67	50,19		
Kiinteistö Oy Raitinkartano	998		0,2	0,50	33,51		
Kirjavälitys Oy	32 963		14,0	0,82	1,12		
Merita Oy, sarja A	500 000		0,1	5,00	7,83		
MTV Oy	400		1,0	0,20	1,12		
NCC AB, sarja B	14 000		0,0	SEK 0,35	0,36		
Oy Kamppiparkki Ab	34		4,9	0,68	6,29		
Partek Oy Ab	38 966		0,1	0,39	4,60		
Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy	10 360		19,5	62,16	63,75		
Polar-Yhtymä Oy	3 627 100		3,1	36,27	22,31		
Sijoitusrahasto Investa-Obligaatio	59 559		3,6	5,96	2,56		
Suomen Osakekeskusrekisteri Osuuskunta	6		1,3	0,42	0,42		
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	12 829		0,1	0,26	1,05		
Werner Söderström Oy, sarja B	9 018		0,1	0,09	0,14		
Muut					0,82		
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä					212,00		
Emoyhtiön omistamat osakkeet ja osuudet yhteensä					476,83		

Liitetiedot

	Lukumäärä	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Nim. arvo Mmk.	Kirjanpito- arvo Mmk	Voitto Mmk	Oma pää- oma Mmk
Tytäryhtiöiden omistamat							
Tytäryhtiöosakkeet							
Bullworker Myynti Oy	3	100,0	100,0	0,02	0,02	0,0	0,0
Oy Concert Hall Society Ab	10	100,0	100,0	0,00	0,00	0,0	0,0
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä					0,02	0,0	0,0
Muut osakkeet							
Arabian Kiinteistö Oy	4 254		42,2	0,09	12,22		
Arabian Pienteollisuustalo Oy	1 590		12,0	0,01	5,92		
Orion-Yhtymä	3 222		0,0	0,02	0,20		
Helsingin Puhelinyhdistys	150		0,0	0,02	0,55		
Vakuutusosakeyhtiö Sampo	591		0,0	0,01	0,13		
As. Oy Rukantykky	110		7,0	0,00	0,76		
Muut					0,61		
Muut osakkeet yhteensä					20,39		
Tytäryhtiöiden omistamat osakkeet yhteensä					20,41		

Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamien muiden osakkeiden kirjanpitoarvo on yhteensä 232,6 Mmk ja markkina-arvo yhteensä 272,0 Mmk.

Konsernirakenteen muutokset

Eestiin perustettiin vuoden 1995 lopussa tytäryhtiö Stockmann AS, joka on harjoittanut vuoden 1996 alusta lukien Hobby Hallin tuotteiden postimyyntiä ja huhtikuusta 1996 lukien tavaratalotoimintaa sekä Seppälän myymälätoimintaa. Huhtikuussa 1996 ostettiin 51 prosentin osuudet TF-Autokeskus Oy:n ja Espoon Autotalo Oy:n osakkeista 2,2 miljoonan markan kauppahinnalla.

11 Emoyhtiön pitkäaikaiset sijoitukset tytäryhtiöihin

Mmk	Emoyhtiö	
	1996	1995
Osakkeet	264,8	205,1
Lainasaamiset	22,0	22,0
Yhteensä	286,8	227,1

12 Saamiset

Saamiset, jotka erääntyvät maksettaviksi yhden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Lainasaamiset	10,7	14,5	10,7	14,5
Muut saamiset	21,2	27,9	21,1	26,4
Yhteensä	31,9	42,4	31,8	40,9

13 Saamiset ja velat konserniyhtiöiltä

Mmk	Emoyhtiö	
	1996	1995
Lainasaamiset	152,3	160,8
Muut lyhytaikaiset velat	198,6	147,2

14 Saamiset hallitusten jäseniltä ja toimitusjohtajilta

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajille ja hallitusten jäsenille myönnettyjä lainoja on yhteensä 2,8 Mmk (2,8 Mmk vuonna 1995). Laina-ajat ovat 5-15 vuotta. Lainojen korko on sidottu Suomen Pankin peruskorkoon.

15 Korolliset saamiset

Mmk	Konserni	
	1996	1995
Myyntisaamiset	497,1	415,5
Lainasaamiset	12,6	15,1
Yhteensä	509,7	430,6

Myyntisaamisiin sisältyy postimyynnin kertaluottoja 274,0 Mmk vuonna 1996 ja 209,9 Mmk vuonna 1995. Näiden saamisten korkotuotot kirjataan myyntihintaan sisältyvinä korkotuottojen sijasta liikevaihtoon.

Liitetiedot

16 Rahoitusomaisuusarvopapereiden hankintamenon ja markkina-arvon erotus

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Markkina-arvo 31.12.	313,1	251,7	313,1	251,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	312,8	245,8	312,8	245,8
Erotus	0,3	6,0	0,3	6,0

17 Oman pääoman muutokset

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Osakepääoma				
A-osakkeet 1.1.	165,8	165,8	165,8	165,8
A-osakkeet 31.12.	165,8	165,8	165,8	165,8
B-osakkeet 1.1.	122,5	122,5	122,5	122,5
Merkinnät optiotodistuksilla	0,3	0,0	0,3	0,0
B-osakkeet 31.12.	122,8	122,5	122,8	122,5
Osakepääoma yhteensä	288,6	288,3	288,6	288,3
Vararahasto 1.1.	360,4	360,4	360,4	360,4
Merkinnät optiotodistuksilla	2,9	0,0	2,9	0,0
Muodostettu Venäjällä	8,2	–		
Vararahasto 31.12.	371,5	360,4	363,3	360,4
Arvonkorotusrahasto 1.1.	140,0	140,0	140,0	140,0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	140,0	140,0	140,0	140,0
Sidottu oma pääoma yhteensä	800,1	788,7	791,9	788,7
Käyttörahassto 1.1.	260,0	260,0	260,0	260,0
Käyttörahassto 31.12.	260,0	260,0	260,0	260,0
Muu vapaa oma pääoma 1.1.	346,0	240,7	174,8	140,7
Voitonjako	-101,2	-86,8	-101,2	-86,8
Konsolidoinnissa käytetyn verokannan muutoksen vaikutus omaan pääomaan		-0,6		–
Tilikauden voitto	217,6	192,5	138,4	120,9
Muuntoero	0,0	0,1		–
Muu vapaa oma pääoma 31.12.	462,3	346,0	212,1	174,8
Vapaa oma pääoma yhteensä	722,3	606,0	472,1	434,8
Oma pääoma yhteensä	1 522,41	394,6	1 263,91	223,5

18 Osakepääoma 31.12.1996 emoyhtiössä

	Osakemäärä
Nimellisarvo 20 mk	8 289 631
A-osakkeita (à 10 ääntä)	6 139 979
B-osakkeita (à 1 ääni)	14 429 610
Yhteensä	

19 Vapaaehtoiset varaukset

Konsernin vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa vastaavat piilevät verovelat olivat 31.12.1996 28 %:n verokannan mukaisesti 173,2 Mmk ja 31.12.1995 28 %:n verokannan mukaisesti 175,4 Mmk.

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Investointivaraus 1.1.	2,7	10,2	–	–
Käytetty investointeihin	-2,7	-7,5	–	–
Investointivaraus 31.12.	0,0	2,7	–	–
Siirtymävaraus 1.1.	188,3	241,1	159,1	211,9
Käytetty investointeihin	65,6	52,8	49,4	52,8
Siirtymävaraus 31.12.	122,7	188,3	109,7	159,1
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	122,7	191,0	109,7	159,1

20 Joukkovelkakirjalaina

Lokakuussa 1996 laskettiin liikkeeseen 300 miljoonan markan suuruinen joukkovelkakirjalaina, jonka kiinteä nimelliskorko on 5,5 %. Laina maksetaan takaisin yhtenä eränä lokakuussa vuonna 2000.

21 Optiolaina

Vuonna 1994 laskettiin liikkeelle yhtiön johdolle suunnattu 1,5 miljoonan markan optiolaina, joka maksetaan lainaehdojen mukaan takaisin yhtenä eränä 12.4.1998. Lainalle maksetaan vuotuista korkoa, joka on prosenttiyksikön alle Suomen Pankin noteeraaman 12 kuukauden helibor-koron. Optiolainan optiotodistuksilla A merkittiin vuoden 1996 aikana 15 000 B-sarjan osaketta. Näiden osakkeiden vaikutus osakepääomaan oli 0,3 miljoonaa markkaa ja vararahastoon 2,9 miljoonaa markkaa. Jäljellä olevilla optiotodistuksilla A, B ja C voi merkitä B-sarjan osakkeita seuraavasti: Optiotodistus A:lla 75 000 kappaletta 2.1.-31.10.1997 hintaan 226,67 mk/kpl tai 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl ja optiotodistus B:llä 90 000 kappaletta 2.1.-31.10.1997 hintaan 227,67 mk/kpl tai 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl sekä optiotodistus C:llä 90 000 kpl 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl.

22 Yli viiden vuoden päästä erääntyvät lainat

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Eläkelainat	242,8	250,3	217,3	223,9
Muut lainat	15,6	–	15,6	–
Yhteensä	258,4	250,3	232,9	223,9

23 Muut lyhytaikaiset velat

Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyi vuonna 1996 korollista vierasta pääomaa 89,8 Mmk ja 128,8 Mmk vuonna 1995.

24 Korollinen nettovelka

Mmk	Konserni	
	1996	1995
+ Pitkäaikainen vieras pääoma	661,9	350,7
+ Lyhytaikainen vieras pääoma	115,8	150,1
- Myyntisaamiset	497,1	415,5
- Lainasaamiset	12,6	15,1
- Rahoitusomaisuusarvopaperit	312,8	245,8
- Rahat ja pankkisaamiset	76,2	94,8
Yhteensä	-121,0	-270,4

25 Annetut pantit ja velan vakuudeksi annetut kiinnitykset sekä takaukset ja muut vastuut

Mmk	Konserni		Emoyhtiö	
	1996	1995	1996	1995
Omasta velasta				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	381,9	366,3	316,6	320,4
Konserniyhtiön velasta				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin			25,3	21,1
Takaukset			22,0	28,4
Pantit	20,7	0,3	20,4	–
Muiden puolesta				
Takaukset	–	1,4	–	1,4
Muut omat vastuut				
Leasingvastuut ¹⁾	7,5	2,3	6,7	2,3
Muut vastuut	78,5	1,0	71,0	1,0
Yhteensä				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	381,9	366,3	341,9	341,5
Takaukset	0,0	1,4	22,0	29,8
Pantit	20,7	0,3	20,4	–
Muut vastuut	86,0	3,3	77,7	3,3
Yhteensä	488,6	371,3	461,9	374,6

¹⁾ Leasingvastuut vuodesta 1998 eteenpäin ovat 3,5 Mmk

Liitetiedot

26 Eläkevastuut

Konsernin yhtiöiden eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

27 Johdannaissopimukset ja sijoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinta

Stockmannin rahoitusriskien hallinnan tarkoituksena on minimoida valuutta-, korko-, luotto- ja likviditeettiriskin negatiivinen vaikutus konsernin tulokseen, omaan pääomaan ja kassaan. Rahoitusriskien hallinta on keskitetty konsernin hallinnon rahoitusosastolle. Riskienhallinnan periaatteet on määrittänyt OY Stockmann AB:n hallitus. Rahoitusriskeistä raportoidaan hallitukselle neljännesvuosittain ja johdolle kuukausittain.

Valuuttariski

Stockmannin valuuttariski koostuu ulkomaanvaluuttamääräisistä ostoista, joissa tärkeimmät ostovaluutat ovat USD, GBP, ITL ja DEM, sekä USD- ja EEK-määräisistä myynneistä.

Valuuttariskin hallinta perustuu valuuttakohtaisen valuutta-aseman seuraamiseen Suomen markkaa vastaan. Valuutta-asema koostuu tulevien 12 kuukauden nettovaluuttavirroista. Valuuttariskiltä suojautumisessa rahoitusosasto käyttää valuuttatermiinejä ja -optioita. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen sijoitusten valuuttariskiä suojataan valuuttavirroista erillään.

Korkoriski

Stockmannin korkoriski muodostuu koronmuutosten vaikutuksesta sijoitusten arvoon sekä saatavien ja velkojen tulevien koronmuutosten eli uudelleen-hinnoittelun kautta. Korkoriskin hallinnassa seurataan saatavien ja velkojen välistä suhdetta eri korkojaksoina. Korkoriskiltä suojautumisessa käytetään korkotermiinejä ja -optioita sekä koronvaihtosopimuksia.

Sijoitusten luottoriski

Sijoitusten luottoriskiä hallitaan tekemällä sopimuksia vain johtavien pankkien, rahoituslaitosten ja välittäjien kanssa sekä sijoittamalla rahavaroja vain valikoitujen vastapuolien velkakirjoihin.

Johdannaissopimukset

Mmk	Kohde-etuuden arvo		Markkina-arvo	
	1996	1995	1996	1995
Korkojohdannaiset				
Termiinisopimukset	2 417,0	3 100,0	+0,5	+1,5
Koronvaihtosopimukset	50,0	140,0	+0,8	+6,6
Valuuttajohdannaiset				
Termiinisopimukset	78,8	223,0	+0,3	+0,9
Optiosopimukset				
Ostetut	36,9	-	+0,3	-
Myydyt	33,2	-	+0,0	-

Johdannaissopimuksista valtaosa on suljettuja sopimuksia, joiden markkina-arvo ei enää muutu.

Markkina-arvon laskennassa noudatetut periaatteet

Korkotermiinit

Korkotermiinisopimukset on arvostettu tilinpäätöshetken markkina-arvoihin.

Koronvaihtosopimukset

Koronvaihtosopimusten markkina-arvo on arvioitu tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella.

Valuuttaoptiot ja -termiinit

Valuuttaoptio- ja -termiinisopimukset on arvostettu tilinpäätöshetken markkina-arvoihin.

Osakepääoma ja osakkeet

OY Stockmann AB:n osakepääoma jakautuu A- ja B-osakkeisiin. A-sarjan osakkeella on kymmenen ääntä, ja B-sarjan osake oikeuttaa yhteen ääneen. Molempien sarjojen osakkeilla on oikeus yhtä suureen osinkoon.

Osakepääoma

Yhtiön osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä. Tilinpäätöshetkellä yhtiön koko osakemäärästä 99,81 prosenttia oli rekisteröity arvo-osuusjärjestelmässä.

Osakkeenomistajia 31.12.1996 oli noin 11 000.

OY Stockmann AB:n osakepääoma 31.12.1996

Sarja A:	8 289 631 kpl à 20 mk = 165 792 620 mk
Sarja B:	6 139 979 kpl à 20 mk = 122 799 580 mk
Yhteensä:	14 429 610 kpl à 20 mk = 288 592 200 mk

Vuoden 1996 aikana on optiotodistus A:lla merkitty 15 000 B-osaketta, joten osakepääoma on kasvanut 300 000 markalla 288 592 200 markkaan ja liikkeeseen laskettujen B-osakkeiden yhteismäärä on 6 139 979 kappaletta.

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevia valtuutuksia osakepääoman korottamiseen eikä vaihtovelkakirja- tai optiolainan ottamiseen.

Stockmannin osakkeiden kehitys

Osakekurssit nousivat tilikauden aikana Helsingin Arvopaperipörssissä yleisindeksillä mitattuna 46,5 prosenttia. Muut palvelut-indeksi nousi 40,5 prosenttia.

OY Stockmann AB:n A-sarjan osakkeiden viimeinen kauppa tilikauden aikana päätettiin hintaan 280 markkaa, mikä merkitsi 12,90 prosentin nousua tilikauden alusta. Viimeinen B-osakkeiden kauppa päätettiin hintaan 275 markkaa, joka oli 21,14 prosenttia korkeampi kuin vuoden alussa.

Osakkeiden vaihto

Helsingin Arvopaperipörssissä myytiin tilikauden aikana OY Stockmann AB:n osakkeita seuraavasti:

kpl	% koko määrästä	mk	keskihinta mk
Sarja A			
563 869	6,80	147 425 685	261,45
Sarja B			
1 928 313	31,41	467 243 098	242,31
Yhteensä			
2 492 182	17,27	614 668 783	

Vaihdettujen osakkeiden kokonaisarvo oli 614,7 miljoonaa markkaa ja osuus pörssin vaihdosta oli 0,6 prosenttia.

Yhtiön osakekannan markkina-arvo 31.12.1996 oli 4 009 miljoonaa markkaa.

Osakepääoman muutokset 1992 - 1997

1993

Suunnattu anti Keskolle. 87 000 A-osaketta 172,48 markkaa kappale ja 104 000 B-osaketta 144,36 markkaa kappale. Osakepääoman lisäyksen yhteydessä oli 3 820 000 markkaa. Osakepääoma annin jälkeen oli 192 194 800 markkaa.

1994

Optiolaina. Yhtiö laski liikkeelle yhtiön johdolle suunnatun 1,5 miljoonan markan optiolainan, joka maksetaan lainaehtojen mukaan takaisin yhtenä eränä 12.4.1998. Lainalle maksetaan vuotuista korkoa, joka on prosenttiyksikön alle Suomen Pankin noteeraaman 12 kuukauden heliborkoron. Optiolainan optiotodistuksilla A merkittiin vuoden 1996 aikana 15 000 B-sarjan osaketta. Näiden osakkeiden vaikutus osakepääomaan oli 300 000 markkaa ja vararahastoon 2 900 100 markkaa. Jäljellä olevilla optiotodistuksilla A, B ja C voi merkitä B-sarjan osakkeita seuraavasti: Optiotodistus A:lla 75 000 kappaletta 2.1.-31.10.1997 hintaan 226,67 mk/kpl tai 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl ja optiotodistus B:llä 90 000 kappaletta 2.1.-31.10.1997 hintaan 226,67 mk/kpl tai 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl sekä optiotodistus C:llä 90 000 kappaletta 2.1.-12.4.1998 hintaan 240,00 mk/kpl. Merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon jo merkintävuoodelta. Mikäli optiotodistuksilla merkittäisiin kaikki 255 000 B-osaketta kasvaisi osakepääoma 5 100 000 markkaa ja koko osakepääoma olisi 293 692 200 markkaa. Tällöin Stockmannin A-sarjan osakkeiden määrä olisi 8 289 631 kappaletta ja B-sarjan osakkeiden määrä 6 394 979 kappaletta vuonna 1998.

Rahastoanti. Kahdella vanhalla A- ja/tai B-osakkeella yksi uusi B-osake maksutta. Osakepääoman lisäys rahastoannin kautta oli 96 097 400 markkaa. Osakepääoma annin jälkeen oli yhteensä 288 292 200 markkaa.

1997

Optiolainaehdotus. OY Stockmann AB:n hallitus on 13.3.1997 pitämässään kokouksessa päättänyt esittää 15.4.1997 kokoontuvalle yhtiökokoukselle optiolainan tarjoamista yhtiön ja sen tytäryhtiöiden johtoon kuuluvien sekä eräiden muiden hallituksen päättämien henkilöiden merkittäväksi osana avainhenkilöiden kannustusjärjestelmää. Optiolainan määrä on 360 000 mk ja laina-aika kolme vuotta. Laina on koroton. Laina liittyvillä optioilla voi merkitä yhtiön B-osakkeita yhteensä 360 000 kappaletta. Osakkeen merkintähinta on 320 markkaa. Merkintähinnasta vähennetään jaettava osinko 1.5.1997 jälkeen. Osakkeiden merkintäaika alkaa porrastettuna 1.4.2000, 1.4.2001 ja 1.4.2002. Osakemerkinnän aika kaikilla optiotodistuksilla päättyy 31.1.2004.

Osakkeenomistajat 28.2.1997

Luvut perustuvat arvo-osuusrekisterin tietoihin ja siksi tiedot 26 247 rekisteröimättömästä osakkeesta puuttuvat.

	Osakkeenomistajat		Osakkeet
	kpl	%	%
Yksityishenkilöt	10 440	94,5	18,4
Osake- ja muut yhtiöt	316	2,9	26,5
Säätiöt ja muut yhteisöt	239	2,2	47,5
Ulkomaiset omistajat	50	0,4	7,4
Rekisteröimättömät osakkeet			0,2
Yhteensä	11 045	100,0	100,0

OMISTAJARYHMÄT

Osakemäärä	Osakkeenomistajat		Osakkeet
	kpl	%	%
1 - 100	5 490	49,7	1,8
101 - 1 000	4 991	45,2	9,4
1 001 - 10 000	485	4,4	8,8
10 001 - 100 000	57	0,5	12,3
100 001 -	22	0,2	67,7
Yhteensä	11 045	100,0	100,0

OSAKEMÄÄRÄT

	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %
1. Föreningen Konstsamfundet-ryhmä	12,87	14,71
2. Etola-yhtiöt	8,09	10,48
3. Svenska litteratursällskapet i Finland rf.*	6,56	10,42
4. Stiftelsen för Åbo Akademi	5,09	5,78
5. Niemistö-ryhmä	6,06	5,61
6. Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö	3,88	4,21
7. Vakuutusosakeyhtiö Sampo+ Teollisuusvakuutus Oy	3,03	3,37
8. Merita-konserni	1,88	3,00
9. Jenny ja Antti Wihurin Rahasto	2,48	2,82
10. Wilhelm och Else Stockmanns Stiftelse	1,75	2,46
11. Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland	1,71	1,82
12. Stiftelsen Bensows Barnhem Granhyddan	1,52	1,75
13. Helene och Walter Grönqvists Stiftelse	1,19	1,59
14. Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	0,85	0,97
15. William Thuring's Stiftelse	0,60	0,86
16. Sigrid Juselius Stiftelse	0,75	0,85
17. Eläkesäätiö Polaris Pensionsstiftelse	0,53	0,56
18. Katja Kuistila	0,33	0,53
19. Kaj Kuistila	0,33	0,53
20. Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	3,19	0,52

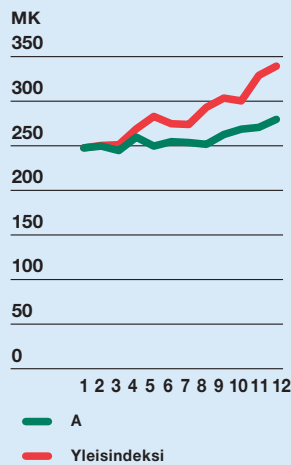
20 SUURINTA OSAKKEEN- OMISTAJAA 28.2.1997

* Osuus äänimäärästä ylitti 10 % rajan 13.2.1997 saadun tiedon mukaan.

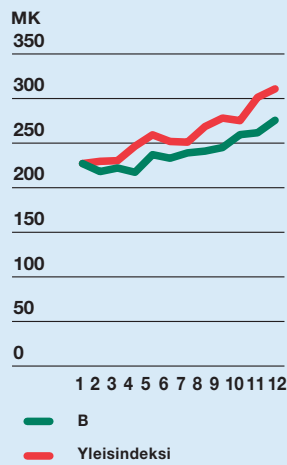
Yhtiön hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajien omistuksessa oli 31.12.1996 yhteensä 32 002 osaketta, joiden osuus osakemäärästä on yhteensä 0,22 % ja äänimäärästä yhteensä 0,25 %.

Osakegraafit

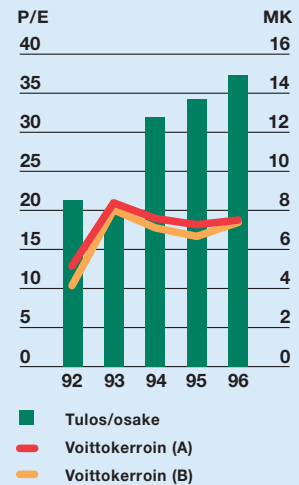
A-osakkeiden kurssikehitys 1996

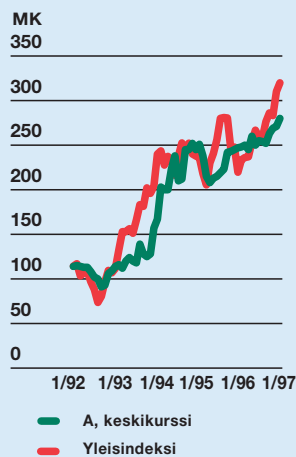
B-osakkeiden kurssikehitys 1996

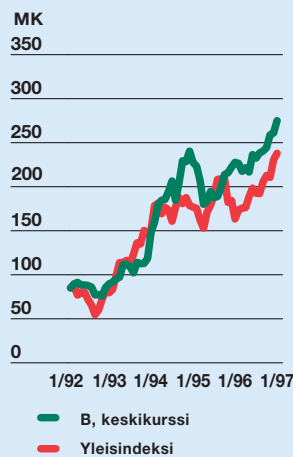
Tulos/osake ja P/E-luku 1992-1996 (osakeantikorjattu)

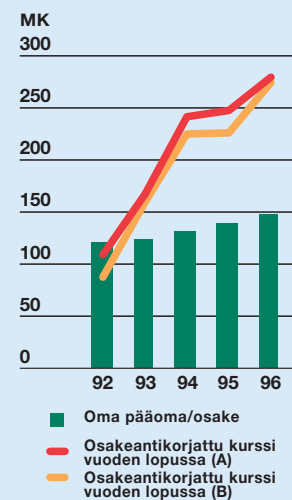
A-osakkeiden kurssikehitys 1992-1996 (osakeantikorjattu)

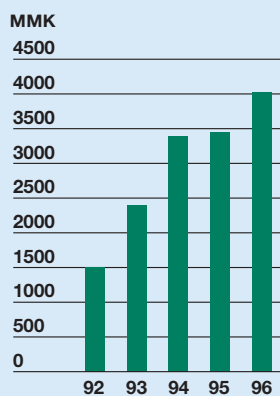
B-osakkeiden kurssikehitys 1992-1996 (osakeantikorjattu)

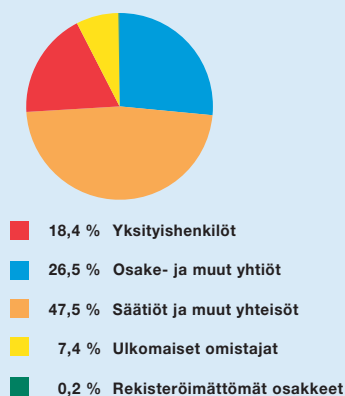
Oma pääoma/osake ja pörssikurssit 1992-1996

Osakekannan markkina-arvo 1992-1996

Osakkeiden määrän jakautuminen

Osakkeiden äänivallan jakautuminen

Tunnuslukuja ja osakekohtaisia tietoja

Tunnuslukuja	1992	1993	1994	1995	1996
Mmk					
Liikevaihto	3 282,1	3 712,6	4 556,6	5 213,8	6 164,5
Liikevoitto	91,6	106,7	216,9	248,5	291,4
% liikevaihdesta	2,8	2,9	4,8	4,8	4,7
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	147,2	160,2	246,9	280,3	315,9
% liikevaihdesta	4,5	4,3	5,4	5,4	5,1
Voitto ennen varauksia ja veroja	147,7	135,1	246,9	281,6	316,0
% liikevaihdesta	4,5	3,6	5,4	5,4	5,1
Oman pääoman tuotto prosentti I	7,2	6,5	9,8	10,2	10,5
Oman pääoman tuotto prosentti II	8,1	7,2	10,7	11,2	11,4
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	9,5	9,2	12,7	13,2	13,3
Omavaraisuusaste I	65,5	67,1	65,7	63,6	58,8
Omavaraisuusaste II	59,4	61,3	60,4	58,1	54,0
Investoinnit käyttöomaisuuteen	144,7	185,2	132,9	273,7	333,2
% liikevaihdesta	4,4	5,0	2,9	5,2	5,4
Taseen loppusumma	2 624,1	2 657,6	2 899,7	3 176,2	3 645,9
Henkilöstö keskimäärin	4 952	4 912	5 248	6 015	6 589
Osakekohtaisia tietoja					
	1992	1993	1994	1995	1996
Osakeantikorjattu tulos osakkeelta mk/kpl	8,53	8,01	12,58	13,95	14,94 *
Oma pääoma/osake mk/kpl I	121,59	123,66	132,23	140,21	148,38
Oma pääoma/osake mk/kpl II	110,39	113,02	121,53	128,04	136,37
Osinko osakkeelta, osakeantikorjattu mk/kpl	3,33	4,00	6,00	7,10	7,50 **
Osinko tuloksesta, %	39,0	49,9	47,7	50,2	50,2 **
Efektiiivinen osinkotuotto, %					
- Sarja A	3,1	2,4	2,5	2,8	2,5 **
- Sarja B	3,8	2,5	2,7	3,1	2,6 **
Osakkeiden P/E-luku					
- Sarja A	12,8	20,9	19,2	17,8	18,7 *
- Sarja B	10,3	20,0	17,9	16,2	18,4 *
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.					
- Sarja A, mk/kpl	109,33	167,33	242,00	248,00	280,00
- Sarja B, mk/kpl	88,00	160,00	226,00	227,00	275,00
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi					
- Sarja A, mk/kpl	180,00	258,00	323,00	262,00	280,00
- Sarja B, mk/kpl	93,33	160,00	206,67	240,00	275,00
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi					
- Sarja A, mk/kpl	132,00	163,00	200,00	195,00	229,00
- Sarja B, mk/kpl	72,00	86,67	116,67	172,00	214,00
Osakeantikorjattu tilikauden keskipurssi					
- Sarja A, mk/kpl	159,00	191,50	258,99	230,84	261,45
- Sarja B, mk/kpl	86,67	115,65	163,88	207,97	242,31
Osakkeiden vaihto					
- Sarja A, kpl	440 725	1 367 511	1 085 863	741 570	563 869
- Sarja B, kpl	687 747	1 049 650	1 856 714	2 081 793	1 928 313
Osakkeiden vaihto, %					
- Sarja A	5,4	16,5	13,1	8,9	6,8
- Sarja B	56,6	79,5	31,2	34,0	31,4
Osakekannan markkina-arvo 31.12. Mmk	1 504,9	2 397,5	3 390,3	3 446,2	4 009,6
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä yht. 31.12.	14 127 465	14 414 610	14 414 610	14 412 610	14 429 610
- Sarja A, kpl	8 202 421	8 289 631	8 289 631	8 289 631	8 289 631
- Sarja B, kpl	5 925 044	6 124 979	6 124 979	6 124 979	6 139 979
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä, painotettu keskiarvo yhteensä	14 127 465	14 315 460	14 414 610	14 414 610	14 417 117
- Sarja A, kpl	8 202 421	8 253 791	8 289 631	8 289 631	8 289 631
- Sarja B, kpl	5 925 044	6 061 669	6 124 979	6 124 979	6 127 486

¹ Vuoden 1996 luvuissa on huomioitu optiolainan laimennusvaikutus

² Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Laskentakaavat

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Liikevoitto	=	käyttökate - suunnitelman mukaiset poistot
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja	=	liikevoitto + rahoitustuotot ja -kulut
Voitto ennen varauksia ja veroja	=	voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja + satunnaiset tuotot ja kulut
Oman pääoman tuotto prosentti I	=	$100 \times \frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} - \text{tuloslaskelman verot}}{\text{oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Oman pääoman tuotto prosentti II	=	$100 \times \frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} - \text{tuloslaskelman verot}}{\text{oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	=	$100 \times \frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste I	=	$100 \times \frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Omavaraisuusaste II	=	$100 \times \frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Osakeantikorjattu tulos/osake	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaiseriä} - \text{tuloslaskelman verot}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Oma pääoma/osake I	=	$\frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Oma pääoma/osake II	=	$\frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{tilinpäätössiirtojen kertymä verovelalla vähennettynä}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/osake, osakeantikorjattu	=	osakeantien vaikutuksella korjattu osinko per osake
Osinko tuloksesta, %	=	$100 \times \frac{\text{osinko/osake}}{\text{tulos/osake}}$
Efektiivinen osinkotuotto, %	=	$100 \times \frac{\text{osakeantikorjattu osinko/osake}}{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}$
Osakkeiden P/E luku	=	$\frac{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}{\text{tulos/osake}}$
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kurssi tilinpäätöspäivänä
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu ylin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu alin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden keskikurssi	=	osakkeiden markkamääräinen vaihto jaettuna vaihdettujen osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä tilikauden aikana
Osakekannan markkina-arvo	=	osakkeiden lukumäärä kerrottuna tilinpäätöspäivän pörssikurssilla osakelajeittain

Emoyhtiön voitonjakoehdotus

Konsernitaseen mukainen vapaa oma pääoma 31.12.1996 oli 722,3 miljoonaa markkaa.

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.1996 oli 472,1 miljoonaa markkaa.

Emoyhtiön taseen 31.12.1996 mukaan seuraavat summat ovat yhtiökokouksen käytettävissä:

- käyttämättömät voittovarot edellisiltä vuosilta	73 622 000,49
- tilikauden voitto	<u>138 444 060,39</u>
	212 066 060,88

Hallitus ehdottaa, että mainittu määrä käytetään seuraavasti:

- osinkoa maksetaan 37,5 % nimellisarvolle eli 7,50 markkaa osakkeelta	108 222 075,00
- yleishyödyllisiin tarkoituksiin varataan	400 000,00
- voittovarojen tilille jätetään	<u>103 443 985,88</u>
	212 066 060,88

Helsingissä maaliskuun 13. päivänä 1997

HALLITUS

Lasse Koivu

Erkki Etola

Ari Heiniö

Pertti Niemistö

Kurt Stenvall

Christoffer Taxell

Henry Wiklund

OY Stockmann AB:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet OY Stockmann AB:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1996. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuun osavuositarkastukseen. Käsitksemme mukaan osavuositarkastus on laadittu sitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsinki 19. maaliskuuta 1997

Eric Haglund, KHT

Krister Hamberg, KHT

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

OY Stockmann AB:n vuoden 1997 varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 15.4. klo 16.00 Finlandia-talon Konserttisalissa Helsingissä, Karamzininkatu 4.

Yhtiökokoukseen on ilmoitauduttava viimeistään 10.4.1997 klo 16.00, puh.(09) 121 3133, (09) 121 3802, (09) 121 3089, (09) 121 3498 tai (09) 121 3327.

Yhtiökokoukseen on oikeutettu osallistumaan osakkeenomistaja, joka viimeistään 5.4.1997 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen, jos osakkeenomistaja oli rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 28.9.1994. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään.

Osingon maksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1996 jaetaan osinkoa 7,50 markkaa osakkeelle. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkaalle, joka hallituksen vahvistamana osingonjaon täsmäytyspäivänä 18.4.1997 on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan täsmäytysajan päätyttyä 23.4.1997.

Henkilö- ja osoitetietojen muutokset

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan pankkiin tai Suomen Arvopaperikeskukseen sen mukaan missä osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

Talousinformaatiota Stockmannilta

Stockmann julkaisee seuraavat vuotta 1997 koskevat taloudelliset tiedotteet:

Puolivuotiskatsaus	19. 8.1997
Tilinpäätöksen ennakkotiedot tilikaudelta 1997	viikolla 7, 1998
Tilinpäätöstiedote tilikaudelta 1997	viikolla 11, 1998
Vuosikertomus vuodelta 1997	viikolla 13, 1998

Näiden tiedotteiden lisäksi julkistamme pörssille yksiköiden kuukausittaisen myynnin seuraavan kuukauden kolmannella viikolla.

Tiedotetilaukset: OY Stockmann AB, Tiedotusosasto, PL 220, 00101 Helsinki, puhelin (09) 121 3089, fax (09) 121 3153. Taloudelliset tiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet ovat ilmoittaneet tekevänsä OY Stockmann AB:n toimintaan liittyviä sijoitusanalyyseja:

ABN Amro Hoare Govett Securities Ltd.
Aktia Pankkiiriliike
Alfred Berg (UK)
Barclays de Zoete Wedd
Enskilda Securities
Fiba Nordic Securities (UK) Ltd.
Handelsbanken
James Capel & Co. Ltd.
Kleinwort Benson Securities Ltd.
Merita Pankkiiriliike Oy
Opstock Pankkiiriliike Oy
Oy Erik Selin Ab Pankkiiriliike
Pankkiiriliike Arctos Securities Oy
Postipankki Oy
SBC Warburg
Williams de Broë

Hallitus

Puheenjohtaja

Lasse Koivu (s. 1943), diplomiekonomi, toimitusjohtaja, Föreningen Konstsamfundet. Hallituksen jäsen vuodesta 1991, erovuorossa keväällä 1997.

Varapuheenjohtaja

Erkki Etola (s. 1945), diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Oy Etola Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1981, erovuorossa keväällä 1999.

Ari Heiniö (s. 1945), varatuomari, toimitusjohtaja, OY Stockmann AB. Hallituksen jäsen vuodesta 1989, erovuorossa keväällä 1998.

Pertti Niemistö (s. 1931), kauppaneuvos, varatuomari. Hallituksen jäsen vuodesta 1989, erovuorossa keväällä 1998.

Kurt Stenvall (s. 1932), varatuomari. Hallituksen jäsen vuodesta 1988, erovuorossa keväällä 1997.

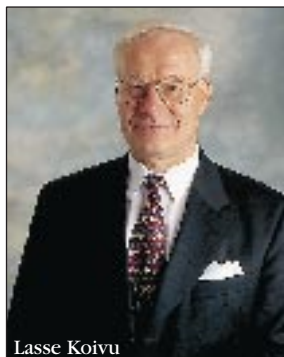
Christoffer Taxell (s. 1948), oikeustieteen kandidaatti, konsernijohtaja, Partek Oy Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1985, erovuorossa keväällä 1997.

Henry Wiklund (s. 1948), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Svenska litteratursällskapet i Finland rf. Hallituksen jäsen vuodesta 1993, erovuorossa keväällä 1999.

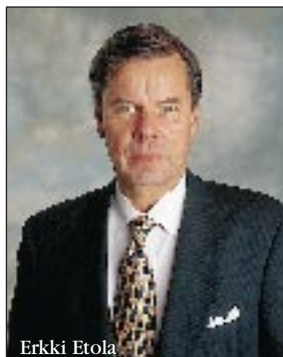
Henkilöstön edustajat hallituksessa 1.4.1996 - 31.3.1997

Leena Huppunen (s. 1943), myyjä, Helsingin tavaratalo. Henkilöstön edustaja hallituksessa 1.12.1995 lähtien yhtiövaltuuskunnan valitsemana.

Pirkko-Liisa Reijonen (s. 1949), ekonomi, myyntipäällikkö, Akateeminen Kirjakauppa. Henkilöstön edustaja hallituksessa 1.4.1996 lähtien Stockmannin ylempien toimihenkilöiden valitsemana.

Lasse Koivu

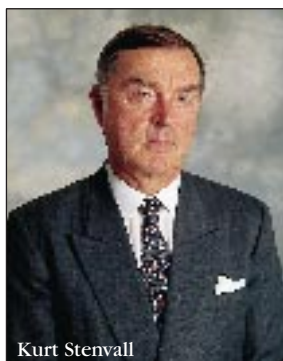
Erkki Etola

Ari Heiniö

Pertti Niemistö

Kurt Stenvall

Christoffer Taxell

Henry Wiklund

Leena Huppunen

Pirkko-Liisa Reijonen

Yhtiön johto ja tilintarkastajat

Stockmannin johtoryhmään kuuluvat (vasemmalta) johtaja Risto Kiiski, varatoimitusjohtaja Stig-Erik Bergström, toimitusjohtaja Ari Heiniö, varatoimitusjohtaja Hannu Penttilä ja johtaja Aarno Pohtola. Johtaja Risto Kiiski jää eläkkeelle 31.3.1997.

Laajaan johtoryhmään kuuluvat edellä mainittujen johtoryhmän jäsenten lisäksi

Marjatta Björn (s. 1944), kauppätieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Seppälä.

Henri Bucht (s. 1951), kauppätieteiden maisteri, Helsingin tavaratalon johtaja, kotimaan tavaratalot.

Lasse Lehtinen (s. 1958), kauppätieteiden maisteri, Seston johtaja 1.4. 1997 alkaen.

Tilintarkastajat

Eric Haglund (s. 1934), diplomiekonomi, KHT. Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1971 ja varsinainen tilintarkastaja vuodesta 1977.

Doris Stockmann (s. 1938), kauppätieteiden maisteri, johtaja, Akateeminen Kirjakauppa.

Veikko Syvänen (s. 1946), yo-merkonomi, toimitusjohtaja, Hobby Hall.

Krister Hamberg (s. 1943), diplomiekonomi, KHT. Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1988 ja varsinainen tilintarkastaja vuodesta 1995.

Varatilintarkastaja
KPMG Wideri Oy Ab

Yhtiön johtoryhmä

Ari Heiniö (s. 1945), varatuomari, toimitusjohtaja.

Stig-Erik Bergström (s. 1941), kauppatieteiden tohtori, varatoimitusjohtaja vastualueinaan talous, rahoitus, tietohallinto ja kiinteistöt.

Hannu Penttilä (s. 1953), varatuomari, varatoimitusjohtaja vastualueinaan tavaratalot ja ulkomaan toiminnot.

Risto Kiiski (s. 1937), ekonomisti, johtaja, Sesto.

Aarno Pohtola (s. 1956), oikeustieteen kandidaatti, johtaja, Autokaupan ryhmä.

Osoitteet

STOCKMANNIN LIIKKEENJOHTO JA HALLINTO

Aleksanterinkatu 52 B
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3101

ARI HEINIÖ, toimitusjohtaja
STIG-ERIK BERGSTRÖM, varatoimitusjohtaja
HANNU PENTTILÄ, varatoimitusjohtaja
KURT BLOMQVIST, kiinteistöpäällikkö
REIJO HAKAOJA, tietohallintojohtaja
RAIMO HÄNDELIN, sisäisen tarkastuksen päällikkö
MERJA LINDROOS, tiedotuspäällikkö
MERJA LÖNNROTH-LAAKSONEN, henkilöstöjohtaja
EVA MANSIKKA-MIKKOLA, talouspäällikkö
PIRKKO SALMINEN, rahoituspäällikkö
TIINA TARMA, yhtiön lakimies

TAVARATALOJEN RYHMÄ

Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 12 151
Faksi (09) 121 5812

Ostot
Faksi (09) 121 5960, (09) 121 5665 ja
(09) 121 5299

Markkinointi
Faksi (09) 121 5512

Johto

HANNU PENTTILÄ, johtaja
HENRI BUCHT, Helsingin tavaratalo, kotimaan tavaratalot
JUKKA HIENONEN, ulkomaan toiminnot
MAARET KUISMA, markkinointi
LEENA LASSILA, ostot: muoti
RISTO PENTTILÄ, hallinto
KARL W. STOCKMANN, ostot: muut kuin muotitavarat, ulkomaantoiminnot

Helsingin tavaratalo

Aleksanterinkatu 52
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3632
Vienti- ja kotimaan palvelu
Faksi (09) 121 3781
Yrityspalvelu
Faksi (09) 121 3782

HENRI BUCHT, tavaratalon johtaja

Itäkeskuksen tavaratalo

Itäkatu 1 C, 00930 HELSINKI
Puh. (09) 121 461
Faksi (09) 121 4655

TARJA BERGHOLM, vt. tavaratalon johtaja

Tampereen tavaratalo

Hämeenkatu 4
PL 291, 33101 TAMPERE
Puh. (03) 248 0111
Faksi (03) 213 3573

SEPPO RÖNKKÖNEN, tavaratalon johtaja

Tapiolan tavaratalo

Länsituulentie 5, 02100 ESPOO
Puh. (09) 12 121
Faksi (09) 121 2269

ANJA TAINA, tavaratalon johtaja

Turun tavaratalo

Yliopistonkatu 22
PL 626, 20101 TURKU
Puh. (02) 265 6611
Faksi (02) 265 6714

CAROLA NYMARK, vt. tavaratalon johtaja

Ulkomaan toiminnot

Yhteiset toiminnot
Stockmannintie 1 H
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 12 151
Faksi (09) 121 5250

JUKKA HIENONEN, johtaja

VENÄJÄ

Moskovan toimisto
ZAO Kalinka-Stockmann
Proezd Olminkogo 3a
129164 MOSKOVA
Puh. 990 7 095 974 0122
Fax 990 7 095 282 0189

Myymälät

Moskova:
Danilov, Dolgoruk, Leninski, Zacepskij
Val

Pietari

EESTI
Stockmann AS
Tallinnan tavaratalo
Liivalaia 53
EE 0001 TALLINNA
Puh. 990 372 6 339 500
Faksi 990 372 6 339 501

JUHA OKSANEN, tavaratalon johtaja

Seppälä
Viru Väljak 4
EE 0001 TALLINNA

AUTOKAUPAN RYHMÄ

Johto

AARNO POHTOLA, johtaja
FREDRIK EKLUNDH, Ford
JYRKI JAALA, Nissan, Chrysler, Jeep
EERO LEMBERG, Espoo, Herttoniemi/
huolto
MARKKU LÖNNQVIST, VW, Audi, Seat
KALEVI TIKKA, vaihtootot
PEKKA VAISTO, Pitäjänmäki, Mariankatu/huolto

Ford-tuotelinja (Stockmann Auto)

HELSINKI, Pitäjänmäki
Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 12 151
Faksi (09) 121 5401

HELSINKI, Herttoniemi
Mekaanikonkatu 17
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 481
Faksi (09) 121 4848

ESPOO

Kotitontuntie 2
02200 ESPOO
Puh. (09) 525 9300
Faksi (09) 423 225

ESPOO-KOSKELO

Koskelontie 19
02920 ESPOO
Puh. (09) 2705 1741
Faksi (09) 2705 1742

VANTAA, Tikkurila

Kuriiritie 116
01510 VANTAA
Puh. (09) 825 4130
Faksi (09) 870 1707

TURKU

Satakunnantie 164
20320 TURKU
Puh. (02) 273 6900
Faksi (02) 273 6940

Nissan-, Chrysler-, Jeep-tuotelinja

HELSINKI, Herttoniemi
Mekaanikonkatu 10
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 721
Faksi (09) 121 7272

Volkswagen-, Audi-, Seat-tuotelinja

HELSINKI, Herttoniemi
Mekaanikonkatu 10
00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 721
Faksi (09) 121 7300

HELSINKI, Pitäjänmäki

Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 12 151
Faksi (09) 121 5401

HELSINKI, Kruununhaka

Mariankatu 22
00170 HELSINKI
Puh. (09) 12 151
Faksi (09) 121 5637

ESPOO

Isonniitynkuja 2
02270 ESPOO
Puh. (09) 804 601
Faksi (09) 8046 0222

VANTAA

Kiitoradantie 2
01530 VANTAA
Puh. (09) 825 991
Faksi (09) 821 280

HOBBY HALL

Hämeentie 157
00560 HELSINKI
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1381

Johto

VEIKKO SYVÄNEN, johtaja
SEPPO JURVAINEN, ATK
YRJÖ STENBERG, talous
PENTTI TIISTOLA, materiaalitoinnot

Myymälät
Helsinki, Vantaa

Eesti: Tallinna

SESTO

Stockmannintie 1 H
PL 152, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 12 151
Faksi (09) 121 5671

Johto

LASSE LEHTINEN, johtaja
PIRJO K. HYVÄRINEN, hankintajohtaja
OLAVI LEHTINEN, kaupallinen johtaja
EERO LESTELÄ, Etujätit
ARJA RISSANEN, hallinto
JARMO VÄISTÖ, Sestot

Sesto-myymälät

Annankatu, Eino Leinon katu, Forum,
Herttoniemi, Kauniainen, Lauttasaari,
Lähderranta, Mellunmäki, Puistolan
asema, Reimarla, Tehtaankatu, Tikkuri-
la, Vaasankatu

Seston Etujätit
Espoo, Vantaa, Tampere, Turku

SEPPÄLÄ

Konttori
Tikkurilantie 62
PL 234, 01531 VANTAA
Puh. (09) 825 981
Faksi (09) 870 1383

Johto

MARJATTA BJÖRN, johtaja
AKIF BESHAR, kenttä, hallinto
MERJA ILMAKUNNAS, lasten tuotteet,
kosmetiikka
ANJA RISSANEN, naisten tuotteet
TIMO SINKKONEN, miesten tuotteet

Myymäläpaikkakunnat

Espoo, Forssa, Hamina, Heinola,
Helsinki, Hollola, Hyvinkää, Huittinen,
Hämeenlinna, Iisalmi, Imatra, Joensuu,
Jyväskylä, Jämsä, Järvenpää, Kajaani,
Kangasala, Kankaanpää, Kauhajoki,
Kemi, Kempele, Kerava, Kirkkonummi,
Klaukkala, Kokkola, Kotka, Kouvola,
Kuopio, Kuusamo, Kuusankoski, Lahti,
Lappeenranta, Lapua, Laukaa, Lieksa,
Lohja, Loimaa, Mikkeli, Nivala, Nokia,
Orimattila, Oulu, Pello, Pieksämäki,
Pietarsaari, Pori, Porvoo, Raahe,
Rauma, Raisio, Riihimäki, Rovaniemi,
Salo, Savonlinna, Seinäjoki, Sodankylä,
Tammisaari, Tampere, Tornio, Turku,
Uusikaupunki, Vaasa, Valkeakoski,
Vammala, Vantaa, Varkaus, Ylivieska,
Ylöjärvi, Äänekoski

Eesti: Tallinna, katso ulkomaan toimin-
not.

AKATEEMINEN KIRJAKAUPPA

Keskuskatu 1
PL 128, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 12 141
Faksi (09) 121 4245
Internet: <http://www.akateeminen.com>

Johto

DORIS STOCKMANN, johtaja
JOUNI HAANPÄÄ, paperi-
ja toimistotarvikkeet, mikrot
KARIN VON KOSKULL, tilausmyynti
KIRSTI LEHMUSTO-ERÄNEN, markki-
nointi
KARI LITMANEN, konttori
STIG-BJÖRN NYBERG, kirjojen
myymälämyynti, Helsinki
RAIJA RÖNKKÖNEN, tietohallinto

Paikalliskirjakaupat

Itäkeskus, Tapiola, Joensuu, Jyväskylä,
Kuopio, Lappeenranta, Oulu, Tampere,
Turku

